

„Aušra“ Nr. 42(82)

Kryžių kalnas

S. CYŽYS

(Tęsinys)

Antro pasaulinio karo metu kalne buvo apie 2000 kryžių, tame tarpe 380 didelių medinių kryžių. Pokario metais kryžių miškas vis augo. Po Stalino mirties grįžusieji tremtiniai tęsė savo įžadus ir statė Kryžių kalne naujus ir naujus kryžius. Padažnėjus kalno lankymui, tuo susidomėjo valdžia. 1961 m. pavašarį buldozeriais buvo sustumta į krūvas ir sudeginta apie 5000 kryžių. Kryžių naikinimui vadovavo „pagal komandą iš aukščiau“ Šiaulių milicijos skyriaus viršininkas Reklaitis. Išverciant kryžius, buvo sunaikinta daug vertingų liaudies kūrinių. Vėliau kiekvieną pavasarį ir rudenį kryžiai buvo sistemingai naikinami.

Protestuojant prieš kryžių vertimą, 1973 m. gegužės 13 d. naktį daugybė tikinčiųjų nunešė ir pastatė kalne kryžių, kuris tą pačią naktį buvo nuverstas. Eisenos dalyviai buvo represuoti, išliko tik pastatyto kryžiaus nuotrauka.

1973 m. kalne sunaikinta 400 kryžių.

1974.XI.22 sunaikinta 360 kryžių.

1975 m. lapkričio 18 d. — vėl 400 kryžių.

Dabar (nežinome, kuriais metais rašytas šis rašinys, Red.) kalne stovi vėl apie 2000 kryžių.

1979 m. liepos 22 d. tūkst.

tinė žmonių minia aplankė Kryžių kalną, buvo atlaikytos pamaldos ir pasakytas pamokslas.

Kiekvienais metais surengiamos kalne talkos, atstatomi išgruovę kryžiai, statomi nauji.

Dar nepriklausomybės laikais kalne buvo pasodintas klevas. Eilinio kryžių griovimo metu šis klevas buvo nupjautas ir numestas kalno papėdėje. Iš šio klevo vėliau padarytas kryžius, simboliizuojantis tautos kančias.

Kryžiai čia atvežami ne vien iš Lietuvos, bet ir iš Estijos, Latvijos, Ukrainos, net iš Moldavijos.

Kryžių kalno lankytojai gąsdinami, jiems daromi visokie nemalonumai. Bet žmonės parodė ryžą ir tvirtą nusistatymą — net rizikuodami savo padėtimi, vėl ėmė naktimis statyti kryžius, panaudodami tam visas galimybes.

Ir vėl visas kalnas lyg mišku apaugęs — apstatytas kryžiais, ir nėra dienos, kad čia kas nors neatveitų ar neatvažiuotų pastatyti kryžius, pasimelsti ar bent pasiūžėti. Lankytojų tarpe sklinda kalbos apie šiam kalne iš Dievo gautas malones, pasakojama apie baumes, ištikusias kryžių naikintojus. Kryžių kalno garas vis labiau sklinda liaudyje ir kviečia visus čia apsilankyti.

(Bus daugiau)

Dr. Stasys A. Bačkis

Dr. St. Bačkis 80 metų

Vasario 10 d. Lietuvos pasiuntinui Washington, D.C., ir Diplomatijos šefiui dr. Stasiui Antanui Bačkisui suėjo 80 metų amžiaus. Tai jau toks amžius, kurio prizmėje galima pažvelgti į nuveiktus darbus ir praeitį.

St. Bačkis gimė 1906 m. vasario 10 d. Pantakonių km., Joniškėlio vis. Panevėžio gimnaziją baigė 1925 m. Studijavo Paryžiaus universitete ir Tarptautinių Mokslų institute, gaudamas 1935 m. teisės daktaro laipsnį už disertaciją „Lietuvos ir Švento Sosto konkordatas“. Dirbo Lietuvos Užsienio reik. ministerijoje iki 1938 m., kol buvo paskirtas į Paryžių Lietuvos pasiuntinybės sekretorium ir paskiau patarėju. Ten išbuvo sunkiausias karo laikais ir pokaryje atstovaudamas Lietuvai ir jos reikalams, reikšdamasis Prancūzijos ir lietuvių gyvenime, ypač prancūzų intelektualų tarpe. 1976 birželio 25 d. buvo paskirtas patarėju į

Washington, D.C., o buvusiam pasiuntinui J. Kajeckui visai nusilpus nuo 1977 sausio 1 d. eina pasiuntinybės reikalų vedėju (Chargé d'affaires) pareigas. Nuo 1983 m. pabaigos kartu eina ir Lietuvos Diplomatijos šefo pareigas.

Dr. S. Bačkis visą savo gyvenimą reikšėsi visuomeninio darbe ir spaudoje. Jis yra buvęs ir Liet. Kat. mokslo akademijos socialinių ir ekonominių mokslų sekcijos vadovas, Lietuvių-Prancūzų draugijos sekr., Tarptautinės teisės mokslų dr. jos steigėjas ir kt. Yra išspausdinęs apie Pabaltijo valstybių tragediją prancūziškai ir taip pat kitas knygas Lietuvos reikalais. Bendradarbiavo Naujojoje Romuvoje, Ateityje, Rytė, XX amžiuje, Zidinyje, Tėviškės Žiburiuose, Revue Parlemen-taire ir kt.

Gražioje sukaktyje linkėtina dar ilgai atstovauti Lietuvai ir lietuviams šiame krašte ir pasaulinėje plotmėje, kur diplomatiniai keliai susisiečia.

Naujas įstatymas nekonstitucinis

Washingtonas. — Federalinis teismas iš trijų narių nusprendė, kad neseniai priimtas Gramm-Rudman įstatymo reikalavimas, kad biudžeto karpymus automatiškai vykdytų federalinių įstaigų biurokratai, yra nekonstitucinis. Nei kontrolierius, nei biudžeto įstaigos federalinėje vyriausybėje ar Kongrese neturi galios skirstyti lėšas. Tą galią konstitucija paskyrė Kongresui. Šis klausimas dar bus sprendžiamas Aukščiausiojo teismo. Iki to laiko naujasis biudžetas būtų balansuojamas.

sovietų įstatymus. Gorkyje Sacharovas gyvenęs normalu gyvenimą, dabar yra Mokslų akademijos narys, pasakė prancūzų komunistų laikraščiu Gorbaciovui.

Sacharovo giminaičiai Amerikoje atsiliepė, jog Sacharovas jokio teismo nebuvęs teisistas, persekiojamas be teismo.

Nelengvi Haiti valdžios darbai

Port au Prince. — Haiti valdžią paėmė šeši vyrai, paleido parlamentą, įvedė bloko valstybėmis. Po sovietų užsienio reikalų viceministerio Kornijenko vizito susitarta stiprinti ekonominę, techninę ir karinį kooperavimą. Yra dar nemažų problemų, pasakė Rafsanjani, nurodymas sovietų paramą Irakui ir sovietų kariuomenės buvimą Afganistane.

gyventojų. Bedarbių yra 60 nuoš. Beraščių — 77 nuoš. Kraštą valdyti pradėjusi karininkų — civilių taryba sudarė 12 žmonių kabinetą, kuriame yra ir keturi tarybos nariai. Valdžia žadėjo gerbti žmonių teises, atstatyti ekonomiją.

Prancūzijoje Talloires miestelio burmistras ir gyventojai protestuoja, kad Duvalier grupė apsigyveno miestelio viešbutyje, kurį apsupusi saugo prancūzų policija.

Komisija tiria sprogimo priežastį

Washingtonas. — Vasario 6 d. pirmą posėdį turėjo prezidento sudaryta komisija, kuri tiria erdvėlaivio „Challenger“ nelaimės priežastį. Buvo klausinėjami Erdvės administracijos pareigūnai, septyni įvairių sričių specialistai. Dėmesys buvo nukreiptas į šaltą orą Floridoje erdvėlaivio pakilimo dieną. Pakilimo platformoje buvo bijoma, kad užšals vamzdžiuose vanduo, todėl čiapus vienoje vandens linijoje buvo bijoma, kad užšals vanduo nesušaltų. Ant platformos buvo susidaręs ledo sluoksnis.

NASA pareigūnai pareiškė, kad įvairiose apžiūrose dieną prieš erdvėlaivio skridimą buvo nutarta, kad nei temperatūra, nei ledas nedarys įtakos į pakilimą.

Erdvės centre jau surinkta apie 12 tonų įvairių sprogimo nuolaužų. Penki laivai, ieškanys vandenį 35 mylios nuo kranto, jau turi suradę apie tuziną didesnių gabalų vandens dugne. Tikimasi, kad tarp jų bus ir viena iš erdvėlaivį kėlusią raketų.

Komunistų spauda riša šią erdvėlaivio nelaimę su „zvaigždžių karo“ programos vykdymu. Daug komentarų sukėlė pranešimai, kad pakrantės sargybos daliniams ieškant „Challenger“ nuolaužų, buvo duotas nurodymas neliesti jokių žalių kanistų arba žalios spalvos skeveldrų, kurias jie gali aptikti. Vietoj to, kaip pranešė televizijos CBS kanalas, jie turi paženklinti tokių radinių vietas ir iškviesti specialią komandą. NASA atstovai pasakė, kad tokiose nuolaužose gali būti žmonių sveikatai pavojingų medžiagų.

Iš to sovietų reporteriai daro išvadą, kad erdvėlaivys buvo naujų slapstų sprogstamųjų medžiagų, kurias buvo planuojama išbandyti nesvarumo sąlygomis.

Iranas gerina ryšius su Maskva

Washingtonas. — Čia demonstravo 1,500 Irano pabėgėlių, protestuodami dėl ajatolos Khomeinio valdžios teroro veiksmų. Tokios iraniečių demonstracijos vyko Bostone, Londone, Romoje, Stokholme. Reikalauta demokratijos Irane ir žiaurais režimo pakeitimo.

Irano parlamento pirmininkas Rafsanjani pareiškė spaudos konferencijoje, kad Iranas gerina santykius su Sovietų Sąjunga ir su kitomis Rytų bloko valstybėmis. Po sovietų užsienio reikalų viceministerio Kornijenko vizito susitarta stiprinti ekonominę, techninę ir karinį kooperavimą. Yra dar nemažų problemų, pasakė Rafsanjani, nurodymas sovietų paramą Irakui ir sovietų kariuomenės buvimą Afganistane.

gyventojų. Bedarbių yra 60 nuoš. Beraščių — 77 nuoš. Kraštą valdyti pradėjusi karininkų — civilių taryba sudarė 12 žmonių kabinetą, kuriame yra ir keturi tarybos nariai. Valdžia žadėjo gerbti žmonių teises, atstatyti ekonomiją.

Prancūzijoje Talloires miestelio burmistras ir gyventojai protestuoja, kad Duvalier grupė apsigyveno miestelio viešbutyje, kurį apsupusi saugo prancūzų policija.

Popiežiaus kalbos Indijos tautoms

Popiežių Joną Paulių II New Delyje sutiko Indijos respublikos prezidentas Singh, ministeris pirmininkas Rajiv Gandhi, visi Indijos vyriausybės nariai, kiti aukšti valstybės pareigūnai, krašto vyskupai. Aerouoste buvo susirinkusi didelė žmonių minia. Savo sveikinimo žodyje Indijos respublikos prezidentas pritarė Jono Pauliaus II paskelbtam sūkiui, jog „taika yra visas sienas viršijanti vertybė“. Indijos valstybė ir tauta, kalbėjo prezidentas, yra pilnai atsivėrusi taikos idealui. Indija yra ištikinusi, jog karai, ginklavimas, rasizmas, socialinis ir ekonominis neteisingumas yra žmogaus asmens orumo įžeidimas. Joks žmonijos istorijos laikotarpis, nežiūrint visų technologinių ir kultūrinių laimėjimų, negali būti laikomas tikrai civilizuo, jei toleruoja ekonominę ir socialinę neteisingumą. Prezidentas išskėlė faktą, jog Indijoje visos religinės bendruomenės, įskaitant kilnias tradicijas krašte turinčią katalikų Bažnyčią, glaudžiai tarpusavyje bendradarbiauja ginčams ir ugdydamos aukštesias žmogiškąsias vertybes.

Mano kelionės Indijoje tikslas yra, pažymėjo popiežius, dar kartą paliudyti Bažnyčios įsipareigojimą ginti aukštesias žmogiškąsias vertybes, kurių tarpe pirmąją vietą užima dvasinės vertybės. Jos sudaro ir socialinio gyvenimo pagrindą. Oficialiai pripažindama religinę laisvę, pažymėjo popiežius, Indija pačiu akivaizdžiausiu būdu pripažįsta ir pagerbia žmogaus dvasinius polėkius, iškelia žmogaus asmens šventumą. Atvykstu į Indiją, baigė popiežius, trokšdamas patarnauti vienybei ir taikai. Vieningumas ir taika gali būti atsiesti tikrai visuotinio broliškumo ir solidarumo dvasioje, pripažįstant visų žmonių lygybę ir kiekvieno žmogaus asmens orumą.

Šeštadienio susitikime su sostinės tikinčiaisiais popiežius aukojo sv. Mišias. Mišių koncelebracijoje dalyvavo dauguma Indijos vyskupų, kurių iš viso yra 124. Savo žodį sv. Mišių metu Jonas Paulius II pradėjo Jėzaus Kristaus žodžiais: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas“. Kristus yra mūsų tikėjimo kelias į Dievą. — kalbėjo Sv. Tėvas.

Čia Indijoje, — kalbėjo Jonas Paulius II, — ypač yra gyvas ir stiprus tikėjimas į amžinąjį, pomirtinį gyvenimą. Jūsų senieji išminčiai ypač buvo jautrūs šiam tikėjimui. Su dideliu įžvalgumu jie išreiškė sielos veržimąsi į Absolutą. Tas veržimasis ryškiai atsispindi jūsų liaudies šventėse ir apeigose. Čia yra ne kas kita, o aiški dievybės patirtis. Indijoje Dievo ieškojimą ir Dievo patirtį visada lydėjo didelis paprastumas.

— Amerikos indėnų veikėjas Russell Means, kuris organizavo indėnų kovotojų grupę, kuri vyktų į Nikaragvą padėti vietiniams indėnams, Nikaragvoje buvo sužeistas sandinistų.

— Turkijoje lankosi valstybės departamento sekretoriaus asistentė Rozanne Ridgway. Ji tariasi dėl sekretoriaus Shultzovizito programos kovo 22 d.

savęs išsižadėjimas ir sudrausminimas. Tai Indija teikia didelę garbę. Indų tauta visame pasaulyje yra žinoma kaip religinga tauta, su dideliu rimtumu ir pasiaukojimu atliekanti savo dvasinę kelionę.

Dievas gyvena pačioje žmonijos kultūrų sirdyje, nes jis gyvena žmogaus sirdyje, — kalbėjo Sv. Tėvas, kreipdamasis į Indijos tikinčiųjų minią. — Dievas gyvena ir Indijos kultūrose. Dievas veikė samonėje visų tų asmenų, kurie savo idėjomis ir savo patirtimi yra sukūrę papročius ir institucijas bei išskėlę vertybes, sudarančias šios senos tautos kultūrinį paveldą.

Čia popiežius savo žodį susiejo su Kristaus paaukojimo šventykloje scena. Kristus į šventyklą įeina ne kaip koks galingas valdovas, o kaip kūdikis ant motinos rankų. Garbės karalius ateina ne pademonstruoti savo jėgos ar žmogiškosios galybės, jo atėjimą lydi ne triukšmas ir samyšis, ne baimė ir naikinimas. Į šventyklą jis ateina taip, kaip atėjo į pasaulį: ateina, kaip kūdikis, tyloje ir nerute, lydimas neturtingų žmonių ir išminčių... Jo atėjimą gaubia nerutis ir paprastumo paslap-
tis...

Bažnyčia Indijoje — tęsė Jonas Paulius II — nuo pat pradžių tarnauja šio krašto visokioms pažeistoms. Užtenka prisiminti Motinos Teresės iš Kalkutos pavyzdį. Ji ir nesuskaitomi kiti yra pasiekę žymių rezultatų ypač auklėjimo, švietimo, ligonių gydymo bei slaugymo ir vargšų globos srityje.

Krikščionys, iš kitos pusės, didžiai įvertino didžiųjų indų tautos vaikų — kaip Mahatmos Gandhi, Rabindranato Tagore ir daugelio kitų heroiškas pastangas. Jų taikinga kova už socialinį išlaisvinimą ir už visuotinę pažangą pilnai derinasi su Kristaus Evangelijos dvasia... Jonas Paulius II pabrėžė, jog pilnutinės žmogaus pažangos kūrimas ir visos pastangos rūpinantis žmogaus gerovės ugdymu, turi remtis žmogaus dvasinės prigimties pripažinimu. Ši tikrovė tobulai atsispindi kaip tik indų tautos sampratoje apie žmogų.

Tikrasis humanizmas turi atsiverti Absolutui — aukščiausiajai antgamtinėi Būtybei. Tikrasis ir pilnutinis žmogaus išlaisvinimas yra atsiiekiamas tikrai pripažįstant žmogaus dvasinę prigimtį. Pasaulio religinės bendruomenės skelbia, kad žmogus ir tiktai žmogus yra visų Dievo planų centre. Tuo būdu religinės bendruomenės siūlo žmonijai, ypač gi jaunosiom kartom, pilnutinį išlaisvinimą ir tikrąjį humanizmą, laiduojantį žmogaus pažangą ir gerovę, kalbėjo popiežius Jonas Paulius II.

KALENDORIUS

Vasario 11 d.: Paskalis, Felicitija, Algirdas, Dailė.
Vasario 12 d.: Pelenų diena. Modestas, Eulalija, Gintenis, Deimantė.

ORAS

Saulė teka 6:53, leidžiasi 5:16.
Debesuota, su pragiedruliais, temperatūra dieną 16 l., naktį 5 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

ISIGIJIMAS GEROS SVEIKATOS

Praregėjime reikalui sveikti ir visas pastangas dėkime geriausio sveikimo atsiekimui — tik tada pajėgsime gyvenimu džiaugtis net gilios senatvės sulaukę

Mediciniškas raginimas

Gera sveikata nėra iš kelmo išspiriama — ji tik sveikai gyvenant pasiekiamas. Todėl dabar visi atsisakykite visų nesveikųjų įpročių ir mus ligištuman vedančių negerovių. Jau vien rūkymo atsisakę sumanžinsime atsiradimą vėžio plaučiuose visa 90-čia procentų. O chroniško bronchito ir plaučių išsiplėtimo (emfizemos) atsikratysime visais 75-iais procentais. Pasaulinė Sveikatos organizacija savo naujausiam leidinyje tvirtina, kad savo daroma žala tabako gamyba ir vartojimas prilygsta gamybai ir vartojimo žalai kokaino, opiumo ir marijuanos.

Kada mūsų Jaunimo centras tokios žalos neskleis mūsų jaunimo tarpe? Jei jis pats nepajėgia tvarkytis, tai mes jį palaikantys turime remti jo gerose pastangose paliaunant vėžį šaukus į jaunuolių plaučius. Net kažkūnai gimę akli greitai praregi. Nebūkite ir mes per ilgai aklaus rūkymo žalai. Išmintingam ir paklydusiam to pakaks. Kitokį tik karsto lenta ištiesins. Tai labai didelis mums nuostolis, nes kiekvienas lietuvis, koks jis bebūtų, mums yra be galo brangus. Nors tokiam aklykui mūsų praregėjimui reiktu pavartoti net trijų arklų jėgų jų vokų atidarymui — vartokime tokią jėgą, nes žmonės nuo tabako miršta kasmet milijonais.

Kiekvieno lietuvių šių metų siekis

Kiekvieno lietuvių šiais metais vienas ir svarbiausias siekis turi būti geros sveikatos užlaikymas ir galimai didesnės gerovės pasiekimas. Tokio siekio įgyvendinimui mes turime pirmiausia per savo charakterio aptvarkymą liautis tarpysavyje peštis ir pradėti tikrai žydiškai tarpusavyje sugyventi, mokyti dvejopų dalykų: teigiama elgesio savo gyvenime apsisąjogimo nuo įvairių negerovių. Mums reikia ne tik patiems stengtis sėkmingai tvarkyti savas mediciniškas negeroves, bet būtina ir kitiems teikti pagalbą, kai jie suserga ar užsiguana. Už tai mums privalo sužinoti, kaip galima sau padėti ir artimui talkinti.

Kas yra ta gera sveikata?

Medicina laiko sveiku žmogumi tik tą, kuris yra trejopai tvarkoje: kuris turi sveiką kūną, nesuirusį protą ir jausmais — nusiteikimais (asmėnybe) yra darnus. Kasdieniniame gyvenime, nors ne visai teisingai žmonės save laiko sveikais, kai jie neturi nusiskundimų, kai jie gerai jaučiasi ir kai jie pajėgia normaliai atlikti savas pareigas. Nepilna tiesa šitokiam tvirtinime glūdi tiesoje, kad žmogus net sunkios ligos pradžioje gali minėtai gerai jaustis.

Negerai, kad dabar dar daug žmonių mano, kad gera sveikata jiems ateina savaime, be ypatingų pastangų iš

paties žmogaus pusės. Kai darbas šio krašto spauda taip daug rašo apie žmonių sveikatą, gali kam atrodyti, kad ir žmonės sava sveikata labai rūpinasi, kad jie sveikai gyvena ir normaliai elgiasi. Bet kur tau! Iš tikrųjų toli gražu taip nėra. Dabartiniai tyrimais susekta, kad suaugusieji čia be laiko miršta dėl jų pačių prisišauktų ir išvengtų galimų sekančių keturių priežasčių.

1. Daugumos cionykščių žmonių gyvenimo būdas ardo jų sveikatą.
2. Čia žmonės patys artina pavojų savo gyvybei.
3. Cionykščiai prisilaiko nesveikųjų įpročių.
4. Jie gyvena pavojingose aplinkose.

Su tomis keturiomis žmogaus praktikuojamomis negerovėmis tiesiogiai rišasi daugelis kitų blogybių. Minėtos keturios negerovės prišaukia kitas ligas: pakeltą kraujospūdį, paralyžių (stroką), plaučių vėžį, bronchitą ir plaučių išsiplėtimą (tada žmogus virsta gyvu lavonu: per silpnas gyvenimui ir per stiprus numirimui), širdies ataką, nelaimingus atsitikimus, savijudystę, įvairių medžiagų — nuodų pervartojimą ir dar daug kitų kitokių nesveikųjų.

Charakterio gerinimo pagerėja bloga nuotaika

Tikras dalykas, kad sveikata ir gerą savijautą suteikia žmogui jo geras elgesys, jo žmoniškas būdas — charakteris (asmėnybė), jo einamas tiesus gyvenimo kelias, kuris padeda žmogui pasiekti geriausios gerovės jo ne tik kūnui su protu, bet ir asmėnybei (nusiteikimams).

Žmogaus gyvenimą apsprendžia sukontroliavimas jo elgesio valgant, dirbant, mankštinant, tvarkant įtampą, reikiama užlaikant savo kūną ir tinkamai bendraujant su žmonėmis bei santykiuojant su gyvenama aplinka.

Sveikatos žinovai dabar tvirtina, kad žmogaus gyvenimo būdas yra svarbiausias dalykas, itakojas jo sveikatą. Yra nustatyta, kad iš dešimties svarbiausių žmogaus mirties priežasčių net septynis jis pats gali pašalinti. Tokį pašalinimą jis gali atlikti, pasinaudodamas turimu sveiku protu ir normalia asmėnybe. Tokio dvejopo gėrio savininkas gali išlipti iš raišto, kai per klaidą jį patenka. Toks gali pakeisti savo gyvenimo nesveiką elgesį sveikėniu.

Kūrėjas mums suteikė jėgų būti sveikiems

Žmogus prasidedamas motinos iščiose jau turi visas apsigynimo nuo ligų jėgas — prigimtą atsparumą. Tik jį nereikia įvairiopa sunaikinti. Visi žinom, kas dabar nutinka atsparumo netekusiems AIDS ligoniams. Todėl kiekvienas stenkimės ne tik tokio prigimto atsparumo nesumenkinti, bet savais elgesiais ryškimes jį didinti. Išsina, kad dabar pagerinimas savo sveikatos kiekvienam mūsų žmogui yra taip svarbus, kaip žmogui pašaukimo pasirinkimas ar finansinis tvarkymasis.

Mes turime savyje galias darbai, kuris suteikia mums

Mečys ir Marija Bužėnai seka kultūrinę programą Alvido pažmonyje Lietuvis sodyboje. Nuotr. M. Nagio

Pranas Jonelis, gail. sesuo Ada Elvikienė ir Magdalena Tapulienė klausosi sveikatos patarimų Alvido pažmonyje Lietuvis sodyboje. Nuotr. M. Nagio

visokeriopa gerovę. Tėvų Lietuvoje gerą išauklėjimą turintieji čia atvykusieji lietuviai su penkiais pirtais prasišaukimo kuo puikiausiai. Sveikų nuotaių nepametusi tievai ir jų vaikai pasiekė moksle ir visuomenėje, o taip pat ir šeimoje didelio gėrio. Jie nereikavo iš labdarybe besirūpinančiųjų pagalbos ir niekieno šio krašto valdžios, priešingai, lietuviai yra dėkingi už visą gerį, kurį jiems šis tiesiog nuostabią gerą kraštą padėjo įsigyti.

Už tai ir sveikatos srityje mes nelaukime vien iš kitur pagalbos: pirmiausia mes patys turime taip tvarkytis, kad sveikais taptume ir tokiais išliktume.

Sveikatos srityje visokie apsilaidėliai pirmiausia nukentės nuo dabartinių, nebūtinų iki šiol darytų išlaidų aparkimui.

Kelkimes iš paklydimų balos

Kiekvienas dabar turime savo paklydimus tinkamai tvarkyti. Privalome teigiamai — žmoniškai gyventi. Šiandieniniu pajėgumu turime vengti ligas prišaukiančių elgesių ir neapsileisti turimos ligos gydyme. Reikia dabar besigydant naudoti dabartines gydymosi priemones ir mesti šalin neveiklias senoviškasias. Liaukimes ir toliau neapsėję be valerijono lašų, be trejų devynerių ir visokių žolių-žolelių.

Dabartinis gyvenimas turi būti tvarkomas atsisakant nesveikųjų įpročių ir pildant dabartinės medicinos nurodymus. Na, ir gydytojai turime daugiau demesio kreipti į sergantį žmogų, negu į mus žudančią mamoną, kai per daug su ją susidraugaujame. Tik tokioje abipusėje daroje gyvendami mes pajėgsime susilaukti sveikesnių pensininko dienų.

Tada palengvės darbas mums visiems, įskaitant ir Lietuvos Vyčius, seseles kazimierietes, putnamietes ir kitas vienuoles lietuviškas, Lietuvos dukteris, Balfą, Pranskevičiūtę su Valentinaite ir jų dviejų štabais, visus vaikus, vis dar kuo puikiausiai besirūpinančius savais senais ir palieguisiais tėvais, na, ir Alvodą.

Išvada. Gana mums senti pavirtus į tikrus paliegius. Mes galime aukštinio sauleidžio susilaukti guviais senelais ir tokiomis senelėmis, būdami-mos. Tik dabar rykimes ir to ryžto vedami viai su penkiais pirtais prasišaukimo kuo puikiausiai. Sveikų nuotaių nepametusi tievai ir jų vaikai pasiekė moksle ir visuomenėje, o taip pat ir šeimoje didelio gėrio. Jie nereikavo iš labdarybe besirūpinančiųjų pagalbos ir niekieno šio krašto valdžios, priešingai, lietuviai yra dėkingi už visą gerį, kurį jiems šis tiesiog nuostabią gerą kraštą padėjo įsigyti.

Už tai ir sveikatos srityje mes nelaukime vien iš kitur pagalbos: pirmiausia mes patys turime taip tvarkytis, kad sveikais taptume ir tokiais išliktume.

Sveikatos srityje visokie apsilaidėliai pirmiausia nukentės nuo dabartinių, nebūtinų iki šiol darytų išlaidų aparkimui.

Už tai ir sveikatos srityje mes nelaukime vien iš kitur pagalbos: pirmiausia mes patys turime taip tvarkytis, kad sveikais taptume ir tokiais išliktume.

VIŠTIENA PAKEISTINĄ KALAKUTIENA

Klausimas. Didžiai Gerbiama Daktarė, girdėjau per radiją žinią, kad yra vištos mėsoje nuodų, tokių kaip biva piene. Malonėkit, Tamsta Daktarė, paaiškinti. Dėkoju iš anksto.

Paaiškinimas. Pasitaiko piene ir vištienoje viduriamą sukeliančios lazdelės pavaldos bakterijos. Nuo amerikiečio gydytojo Salmon, mirusio 1914 m., jos pavadinus Salmonella. Jos greitai nyksta verdančiame vandenyje. Todėl saugiau bus nusipirktus vištienos mėsos, tuojau tiesiai ją dėti į verdantį vandenį ir išvirti. Tada jau ji nebus užkrečiama. Tada galima taukus nuimti ir pagal reikalą supjaustyti. Taip tegul elgiasi pensininkai. Per televiziją amerikietis gydytojas patarė nusipirktą vištieną pjaustyti ant skirtingos lentos, nes daržoves pjaustant ant tos pačios lentos galima jas valgant užsikrėsti, jei vištiena yra užkrečiama. Pensininkam toks elgesys nepatogus, todėl tegul jie elgiasi kaip minėta.

Čia vištiena nėra skani. Geriau jos vieton naudotina kalakutiena. Ji nėra užkrečiama ir daug skanesnė už vištieną. Bet kuris nuo amžių įpratęs į vištieną, tegul ją naudoja į sveikatą sau.

RUBLIAI TIK LAIKRAŠTINIS POPIERIS

Klausimas. Giminaitis prašo širdies vožtuvo ir sako atsiųsias rublių, juos iškeitus čia į dolerius galima bus nusipirkti vožtuvus. Kiek jis kainuoja ir kur jį galima pirkti?

Neatsiuntė vožtuvo. Atsakymas. Kad tų apsilaidusių lietuvių nemylėtum, su jais tokiais jokių reikalų neturėtum. Jau čia buvo prašėta tuo reikalu. Paskutinį kartą vėl primenam, kad reikia gauti iš Lietuvos vožtuvo gydytojo išmėrą. Jis dabar 29 mm kainuoja du tūkstančius ir vieną šimtą dolerių. Pagal dydį ir laiką kaina kiek svyruoja. Nuvežti turi kas važiuoja — išleidi. Reikia, kad gydytojas raštelyje pažymėtų, kad negalima paketėlio (kumščio dydžio) atidaryti multi-nėje — sterilus turi likti tas vožtuvas.

Amerikoje bankai rublius laiko „Newspaper“ — laikraštinių popierių — nekeičia į dolerius. Turi susirasti gydytoją ar vaistinę, kuri paskambintų į Californiją: Maria Ascencio, I-800-854-3683, prapeštų numerį vožtuvo (gauto iš Lietuvos) ir ji pasakys atsiųsti tiek ir tiek dolerių čekį ir pranešti jai adresą, kur čia Amerikoje tas vožtuvas turi būti siunčiamas. Tada Tamsta iš to daktaro ar tos vaistinės atsiimsi. Tada važiuojantysis į Lietuvą su minėtu gydytojo lydraščiu nugabens tą brangenybę. Išsikirpkite tą žinią, nes toks reikalas dabar yra labai dažnas. Lietuvoje gimines turi žiūrėti, kad amerikietiškas vožtuvas būtų įdėtas, nes jie ten turi rusiškų. Buvo viename krašte duotas šio krašto, o įdėtas ano krašto vožtuvas, ligo-niai mirus ir skrodimą padarius, paaiškėjo apgaulė. Šio krašto vožtuvas ten tūkstančiais vertinamas.

Laiškas

NEVALIA TAIP RAŠYTI

Pasitaiko žmogui suklysti. Tai atsitiko ir Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos biuletenio redaktoriams, kalbant apie Lietuvii Fondą, keliais atvejais vietoje Lietuvių Fondo per klaidą atspausdinant Tautos fondas... Bronius Nainys, „Pasaulio Lietuvis“ redaktorius, pagavęs šią klaidą, uždėjo savo straipsniui antraštę „Krikščionys demokratai apie Tautos Fondą“ ir atspausdino Pasaulio Lietuvis Nr. 10, 1985 m. Šio straipsnio pradžioje autorius paaiškina: „Tautos Fondas yra įsteigtas telkti lėšas ir jomis apmokėti VLIKO darbus. Kaip jau žinome, VLIKO ir Tautos Fondo uoliausias ir ištikimiausias ramstis yra krikščionys demokratai. Tačiau atrodo, kad kažkas ten ir jiems jau pradėjo nepatikti...“ Po šio įvado perteikiama minėtojo biuletenio pastabos, taikytos Lietuvių fondo administracijai.

Juozaui Giedraičiui, Tautos fondo valdybos pirmininkui, į tokį Broniaus Nainio ėjimą atsiliepus, pastarasis atšaukia ilgesniu kaltinimu tiek J. Giedraičiui, tiek ir kitiems (Draugas, 1986 sausio 21 d.) ir tuos kaltinimus baigia moralu: „Čia ir pasirodo ta tikroji partinė filosofija, terliok kitą, kiek tik gali, ir plūsk jį dar labiau, kai jį mėtomais purvais pats apšitaškai“.

Man atrodo, kad ši „tikroji partinė filosofija“, palyginti, gerai aptaria paties Broniaus Nainio elgesį. Jis, apsimėsdamas neskirias Lietuvių Fondo nuo Tautos Fondo, ištraukė iš biuletenio leletą sakinių ir sudaręs žinutę, įkėlė ją į „Pasaulio Lietuvis“. Kai Juozas Giedraitis bandė tą viešai atskleisti, tai Bronius Nainys naujai iškoneveikė jį ir kitus. Nevalia taip rašyti. Juo labiau redaktoriumi.

Mečys Valiukėnas

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$63.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$63.00. Foreign countries \$63.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atzymima, iki kada yra užimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto	
	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$63.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$63.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$63.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 9:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 9:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuozūra. Nesunaudočių straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišūnčiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Prima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. VILJAS BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augsiai nuimami ofise)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS
Akusėrija ir moterių ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Iei neatsiliepa, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7;
antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; faks 246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1166;
Rezid. 385-4811

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4;
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 434-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą
Namu, 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą
Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mišias į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinis ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street,
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
10522 S. Cicero St., Oak Lawn, Ill.
Tel. 636-2992
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLES IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

776-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3-5
Kitos pagal susitarimą

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 588-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 361-3772
DR. PETRAS ŽILJABA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

KOMUNISTŲ SUVAŽIAVIMAS

Sovietiniai rusai yra geri aktorai, aukštai iškelę vaidybos, filmų gamybos meną. Vaidina jie visi, pradant paprasčiausiu piliečiu, baigiant aukščiausiais pareigūnais. Ir visi vaidina „laimingą tarybinį žmogų“. Politiniame vidaus ir užsienio gyvenime jie suvaidina rinkimus, demokratiją. Pirmąjį jų tokį „pastatymą“ lietuvių tauta pajuto 1940 m. vasarą, kai Valstybės teatre Kaune buvo, Maskvai režisuojant ir diriguojant, suvaidintas „liudies seimo“ spektaklis. Antros jo veiksmas jau vyko Maskvoje, kur Lietuva „liudies valia“ buvo prijungta prie Sovietų Sąjungos beuagančios imperijos. Po to dar buvo daugybė kitų panašių dramų bei tragedijų suėmis, trėmimai, nužudymai. Bet tai jau nebe vaidyba, o tikrovė.

Paskutinis okupantų surežisuotas farsas vyko sausio 24-25 dienomis Vilniuje, Dramos ir baletų teatro didžiojoje salėje. Tai vadinamas XIX Lietuvos komunistų partijos suvažiavimas. Spektaklį pravedė LKP I-jo sekretoriaus P. Griškevičiaus pakviestas II sekretorius N. Dybenko (maskvinis rusas). Po kulkio jo „II sekretoriaus“ titulu slepiasi labai žymus Maskvos funkcionierius okupuotajai Lietuvai. Tai gi tektų jį vadinti „gubernatorium“. Bet ir jis buvo Maskvos akies saugomas. Visą spektaklį prižiūrėjo iš Maskvos atsiųstas Sovietų komunistų partijos centro komiteto organizacinio partinio darbo skyriaus sekretorius vedėjas Nikolajus Mitkinas ir kt. pareigūnai, kariškiai.

Suvažiavimui vadovauti paskirtas be galo didelis (71 asmens) prezidiumas. Skaitant juo sudėtį, į akis krenta tokios nelietuviškos pavardės: V. Berzozovas, V. Beriozovas, V. Bogencevas, N. Chromovas, N. Dybenko, A. Guščinas, V. Jemeljanovas, V. Karnaušenka, N. Mitkinas, Z. Panciriova, E. Prichodski, Z. Rimpko, J. Rusenko, V. Samoilenka, G. Zevako, V. Komisarenka, K. Stancelis, G. Šalamovas, E. Tašlinskis ir eilė kitų panašių. Paskelbtas suvažiavimo sekretoriatas (23 asm.), mandatų komisija (27 asm.), redakcinė komisija (27).

Dalyvių skaičius — 945. Du atstovai negalėję atvykti dėl „labai rimtų priežasčių“. Nebeatvykę ir neseniai iš gyvyčių tarpo pasitraukę eilė „senųjų kovotojų“, jų skaičių žymus žinomi Vladas Niunka, M. Sumauskas, Genrikas Zimanas, Feliksas Bieļauskas. Jie pagerbti atsiėjimu.

Kaip iš mandatų komisijos pirmininko V. Beriozovo pranešimo paaiškėjo, vienas delegatas atstovavo 210 partijos narių. Iš to galima pasidaryti išvadą, kad šiuo metu okup. Lietuvoje yra netoli 200,000 partiečių. Jų skaičius auga. 1940.I.1 (Lietuvos saugumo policijos žiniomis) Lietuvoje buvo 933 nariai, 1959 m. 49,114, 1975 m. 145,557. Ar tai yra partijos stiprybė? Vargiai. Tai buvo galima pastebėti ir iš suvažiavimo paskelbtos revizijos komisijos pirmininko pavaduotojo J. Paugio pranešimo: daugelis narių nesumoką, palyginti, didelio nario mokesčio, kiti sumoką ne laiku. Taigi partinė organizacija negalinti išlaikyti iš nario mokesčių pajamų. Nemaziau kaip trečdalis tenką pridurti iš CK leidyklos pelno.

Lietuvos komunistų partija yra, kaip žinome, smarkiai surusinta. Nors Lietuvoje šiuo

metu lietuviai vis dar sudaro apie 80% gyventojų, komunistų partijoje, kaip matyti iš suvažiavimo metu paskelbtų skaičių, iš 947 atstovų jų buvo 682 arba 72%. Rusų tautybės atstovų — 164 (17%), lenkų 41(4,3%). Kitų 8 tautybių (slavų ir žydų) buvo 61 (6,7%).

Labai sunykęs žemės ūkio darbuotojų (kolchozininkų ir sovchozininkų) atstovų skaičius — tik 173 (18%). Nors Sovietų Sgoje visur labai iškeliamos moterys, kaip turinčios „lygias teises ir pareigas“, jų buvo 278 (29,4%). 605 delegatai į suvažiavimą išrinkti pirmą kartą. Jie sudaro 63,9% atstovų skaičiaus. Tai rodo, kad senieji komunistai jau baigia nykti.

Gausus suvažiavimo prezidiumas sėdėjo po didžiuliu Lenino stabu. Be jo, buvo ir „garbės prezidiumas“ — visas politbiuras su pačiu M. Gorbačiovu prieškaije. Visi posėdžiai praversti rusų kalba ir, kaip jau įprasta, dabartinio Sovietų vado asmens kultu.

Be galo ilgas apyskaitines ir programines kalbas pasakė P. Griškevičius, J. Paugis, V. Beriozovas, V. Sakalauskas ir kiti. Vadinamos „diskusijose dėl pranešimų“ Maskvos cenzorių peržiūrėtas ir iš dalies paruoštas kalbas pasakė keliolika suvažiavimo narių. Visi kalbėjusieji išreiškė vergišką paklusnumą M. Gorbačioviui ir pasižadėjo vykdyti jo įsakymus. Sveikinušiu suvažiavimą skaičiuje „labai atidžiai išklausa“ Pabaltijo karinės apygardos Karinės tarybos nario, Politinės valdybos viršininko generolo leitenanto V. Samoilenkos kalba.

Visi pranešėjai kalbėjo apie gyvenimo gerovės kilimą, apie didžiulius pelnus, gamybos didėjimą, bet kartu ir skundėsi, kad „planai nepakankamai vykdomi“, kad nepagaminama tiek, kiek reikia, kad esą daug organizacinio trūkumų. Buvo išskirti ir kai kurie pareigūnai, pavardėmis juos išvardinant.

Pagrindinė P. Griškevičiaus pranešimo tema buvo išreikšti žodžiais: „Visas jėgas Maito (rašo „M“) didžiaja raide) programos uždottiams vykdyti. Nors Lietuva ir daug pagaminanti žemės ūkio produktų, bet reikia dar daugiau. Jei iš karvės per metus išspaudžiama vidutiniškai 3447 litrai pieno, tai per ateinančią „piatiletką“ reikia išspausti 4000 litrų. Grūdų gamybą reikia padidinti 40% ir 1990 m. jų derlius turįs siekti „ne mažiau kaip 4 mil. tonų“. Tai suprantama: „vresnysis brolis“ nuolat alkanas ir jį reikia visomis išgalėmis penėti...

„Ideologiniam darbu daugiau kovingumo ir veiksmingumo! — šaukė P. Griškevičius ir nurodė, kad reikia „gerinti mokslinį ateistinį darbo žmonių auklėjimą, aktyviau propaguoti ateistines žinias“. Išbarė rajonus, kuriuose „antiklerikalinis darbas ligi šiol buvo nepakankamai efektyvus“. Išskėlė ir „didžiosios rusų kalbos mokėjimo stiprinimą“. Arba vėl: „Ideologinės žinybos bei įstaiogos turi sustiprinti kovą prieš užsienio, pirmiausia JAV-bių, varomą priešišką propagandą. Reikia padidinti politinį budrumą, operatyvumą ir argumentuotai demaskuoti šioje propagandoje dalyvaujančius pikčiausius lietuvių tautos priešus — buržuazinius nacionalistus“. Šie žodžiai rodo, kad lietuviškoji išsivija vis dėlto kartais pataiko į skaudžią okupantų kūno dalelę.

LIETUVIŠKOS ŽEMĖS MAŽĖJA

JUOZAS ŽYGAS

Ir vėl susirinkime paminti nepriklausomybės atstatymo jubiliejų. Tie paminėjimai nėra džiaugsmingi: kol kraštas yra okupuotas, nėra pagrindo džiaugsmui. Jau ne pirmi metai, kai tokius minėjimus rengiame, tad jau įėjo me į rutiną. Atstatyta Lietuvos valstybė apėmė tik dalį etnografinės Lietuvos. Ir tie maži plotai, mums beveik nepastebėjus, yra ardomi svetimųjų bangų.

Mes taip užsiėmę svarbia veikla ir vadavimu, kad nė nepastebime, kaip lietuviškos žemės yra užliejamos slavų bangų. Ne tik mūsų kraštas okupuotas, bet jau iš trijų pusių apsuptas slavų sodybų. Istorijos eigoj esame pergyvenę ne vieną atplūdį, bet tuomet mūsų plotai buvo dideli, tad nustoymas vienos ar kitos teritorijos ne taip skaudžiai buvo jaučiamas. Dabar tų plotų nebeturime, esame suspausti į mažą erdvę, tad nustoymas kiekvieno kaimo ar sodybos yra didelis nuostolis. Pabaltiečių ir lietuvių gyvenamieji plotai pradėjo mažėti VII — VIII amž. slavams pradėjus brautis į mūsų žemes. Apie tuos slavų įsibrovimus dar jokios kronikos nekaltas, juos galima tik archeologijos pagalba atsekti ir nustatyti, kada įvyko gyventojų pasikeitimas. Daugia žinių turime apie XII — XIII šimtmečius, kai slavų ir germanų bangos užliejo jotvingių ir prūsų gyvenamas žemes. Ne tik žemes užliejo, bet ir paskandino jos gyventojus. Jotvingiai išnyko beveik nepalikę jokių pėdsakų, o jie buvo pasiekę aukštą civilizacinės kultūros lygį.

Džiaugiamės turėta valstybe nuo jūros iki jūros, nors valstybinio ženito periode prieš savosios jūros — Baltijos — beveik neturėjome priėjimo. Ta didybė tautiniu atžvilgiu mums nieko gero nedavė. Net pergalės atveju nesugrąžino me lietuviškų genčių žemių ar savojo pajūrio. Kai mūsų pulkai bastėsi po Černigovo žemes ar Pavolgio stepes, lietuviškas branduolys mažėjo ir mažėjo. Miestų beveik nebuvo, o ir tie patys buvo svetimųjų augliai lietuviškame kune. Kas blogiausia, kad svetimųjų atplūdis buvo skatinamas ir globojamas mūsų valdovų. Jogaila, kovodamas prieš Vytautą, į Vilniaus, Gardino ir kitas piliis įvedė lenkiškas jūgas. Vytautas, po ilgų kovų atgavęs Lietuvos sostą, savo gvardiją sudarė iš totorių, o Vilniaus pilies

apsaugai atsigabeno karajimus.

Apie tai dabar prisimename, kad dabartinės mūsų bėdos neatrodytų visai naujos. Ne tik dabartiniai mūsų valdovai stengiasi mus nutautinti, bet tas jau labai seniai prasidėjo. Nutautinimas sklido iš valdovų dvarų ir didikų aplinkos. Per šimtus metų mūsų liaudis atlaikė, reikia manyti, kad ir dar šimtus metų išlaikys, nors dabar pavojai yra didesni.

Ši kartą peržvelgsiu į praradimą lietuviškų žemių Nemuno pakrantėse, būtent Gardino ir jo apylinkių. Blogiausia yra ne tai, kad nustojaime, bet kad tai priimame kaip natūralų reiškinį, visai net nereaguojame. Okupantai kaip tik to ir nori, kad būtų tyla ir nesidomėjimas. Tamsa turi pridengti nusikaltėlių darbus. Gardino praėjimas labai įvairi ir spalvinga. Kada pirmoji pilis pastatyta ir jo pradžia, visa tai dingsta istorijos miglose. Vienų istorikų yra manoma, kad Gardinas buvo vikingų atsparos punktas, kiti jo pradžią sieja su Kijevo valstybės ekspansija XII amž. Būdamas strategiškai svarbioje vietoje, pergyveno daug kovų ir daug išgriovimų. Istoriniai šaltiniai rodo, kad Gardinas 1240 m. buvo sunaikintas totorių užpuolimo. Keletą sykių išgriautas kryžuočių. Vytauto veiklos centras kovai prieš Jogailą. Gardiną lankydavo ir jame gyvendavo karaliai, jame vyko bendri Lietuvos—Lenkijos seimai, jame mirė šv. Kazimieras. Jeigu mes tiksliai ir nežinome, kada Gardinas buvo įkurtas, tai labai gerai žinome, kad jis įkurtas jotvingių žemėse. Taip pat negali būti jokių abejonų dėl jo apylinkių lietuviškumo. Vietovardžiai, upių ir ežerų pavadinimai yra geriausi liudininkai krašto tautinės praeities. Gardino krašto upės: Asužė, Birva, Dorupis, Gardinė, Grūda, Juodupis, Mėta, Ratnyčia, Versnė. Vietovardžiai: Asužai, Beržtai, Ežeronyš, Graudys, Indūra, Kamantavas, Marcinkonys, Perlamas, Pervalkas, Ožiai, Vartaliskės. Tai yra tikrai dalis Gardino srities lietuviškų vietovardžių.

Lenkų okupacijos laikais Gardino apskrityje šv. Kazimiero džia turėjo 37 skyrūs. Nežiūrint lenkiškos priespaudos, 1928 m. Gardino apskrityje veikė 20 lietuviškų mokyklų. Vokiečių okupacijos metu 1942-43 m. apskrityje veikė 26 lietuviškos mokyklos ir lietuviš

viška progimnazija Gardine.

Ir šiame šimtmetyje Gardinas yra ejęs iš rankų į rankas. Per pirmąjį karą 1915.IX.3 jį užėmė vokiečiai. Vokiečiai Gardine išsilaikė iki 1919.IV.10. Lietuvos įstaiogos pradėjo organizuotis 1918.XII.10 mėn. gale. Lietuvos paštas pradėjo veikti Gardine 1918.X.II.27 d. (keliolika dienų anksčiau negu Kaune). Gardine organizavosi gudų kariuomenės daliniai, veikė Lietuvos kariuomenės sudėtyje.

„Minske 1918.II.21 buvo sudarytas Gudų tarybos (Rados) vykdomasis komitetas, kurio pirmininku ir užsienio reikalų sekretoriumi išrinktas J. Varanka, nuo 1918.XII.1 tapęs Lietuvos ministru gudų reikalams. 1918—XII posėdžiaves Gardino gubernijos tautinis gudų kongresas nutarė tą guberniją jungti prie Lietuvos. 1919.1.20 J. Varanka paskelbė deklaraciją, kad Gardino gubernija ir Augustavo apskr. turėtų būti priskirti prie Lietuvos“ (L. Enc. VIII. psl. 18). Kaip matome, tuo metu Vilniaus ir Gardino krašto gudai orientavosi Lietuvos linkme.

Besivydami bolševikus, 1919.V.5 lenkai užėmė Gardiną. Lenkai tuojau pradėjo mažumas spausti, tad 1920.VIII.28 Gardino gyventojai atsietė į Lietuvą savo atstovus, prašydami Lietuvos kariuomenės. 1920 m. Lietuvos—Rusijos sutartimi Gardinas buvo pripažintas Lietuvai. Lietuvos kariuomenėi Gardino—Augustavo—Seinų rajone patyrus didelį pralaimėjimą, lenkai galutinai įsigalėjo. Kaip jau buvo minėta, Gardino apylinkių kaimai buvo lietuviški, o pats Gardinas, kaip ir kiti to laiko Lietuvos miestai, lietuviško veido neturėjo. Didžiąją dalį gyventojų sudarė žydai, toliau ejo lenkai, gudai ir lietuviai. Prasidėjus antrajam pasauliniam karui ir grįžtant Lenkijai, Gardiną 1939.X mėn. pradėjo užėmė bolševikai. Maskva jau nesilaikė savo pasirašytos 1920 m. sutarties ir Gardino sritį prijungė prie Gudijos respublikos. 1941 m. vokiečiams užėmus Gardiną jis buvo prijungtas prie Rytprūsų teritorijos. 1944 m. vasarą vėl užimtas bolševikų ir vėl prijuntas prie Gudijos

Bolševikams sugrįžus į Gardiną, tuojau prasidėjo rusinimo procesas. Vokiečiams išnaikinus žydus ir dalį lenkų, žymiai sumažėjo gyventojų skaičius. Iš Rusijos gilumos

Lietuvių Fondo vadovai, prieš Kalėdas sveikina fondo narius. Iš kairės: tarybos pirm. P. Kilius, valdybos pirm. dr. A. Razma ir pelno sk. kom. pirm. S. Baras.

buvo atvežta keliasdešimt tūkstančių rusų kolonistų. Stengiamasi trumpu laiku pakeisti krašto vaizdą. Apie lietuviškas mokyklas jau nėra jokios kalbos. Jeigu buvo blogai lenkų valdymo laikais, tai dabar dar blogiau. Lietuvos komunistai Gardino, Gervėčių, Pelesos ir kitų lietuviškų salų lietuviams nesidomi, o gal ir jų rankos yra surištos? Greičiausiai tokia yra „didžiojo brolio“ politika — viską kiek galima greičiau surusinti. Nebėra lietuviškų mokyklų, nebėra Šv. Kazimiero draugijų. Gana daug lietuviško jaunimo išsikėlė į Vilnių. Daugelyje bažnyčių lenkai kunigai dar tebevaro lenkinimo darbą, ir tai labai tinka komunistinei valdžiai. Jie gerai žino, kad jaunesnioji karta, nemo-kėdama lenkų kalbos, atitols nuo bažnyčios. „Taip galvoja tarybiniai ateistai. Ir jie neapsirinka. Dėl tos turbūt priežasties keliose vietose (...) buvo leista atidaryti bažnyčias su lenkų kalba. Lietuviai kunigai neįsileidžiami“ (Aušra Nr. 33 (73). Pavieniai lietuviai kunigai ir kraštotyros būreliai yra bandę iš Lietuvos atvykti, tačiau visuomet susidurdavo su dideliu vietinių pareigūnų pasipriešinimu.

„Kai rusų carai XIX a. užvaldė Lietuvą ir pasiryžo šį kraštą surusinti, jie panakino ir Lietuvos vardą, pakeisdami jį į „Siaurės Vakarų kraštą“. Panašiai daro ir dabar raudonieji carai. Jie nuo Lietuvos teritorijos atplėšė rytines ir pietines dalis ir prijungė prie Baltarusijos TŠR. Taip buvo nuo mūsų atimta Rytų ir Pietų Lietuva su Breslaujos, Ašmenos, Lydos ir Gardino miestais, — tas kraštas, kuris pagal 1920.VII.12 sutartį, sudarytą tarp Sovietų Rusijos ir Lietuvos, priklausio

Lietuvai kaip jos etnografinė teritorija. Ši teritorija nuo amžių buvo gyvenama lietuvių, joje iki šių dienų užsiliko vietovės, kuriose kalbama lietuviškai“ (Aušra, Nr. 32 / 72). Taip rašo Lietuvos pogrindžio spauda. O ką mes darome?

Raudonieji carai pasiryžę Lietuvos istoriją perrašyti ir jos ribas pakeisti, o Lietuvoje jų „klapčiukai“ jiems nuolankiai pataikauja. Negalima ten Gardino, Lydos ar Ašmenos minėti. Kaune Gardino gatvės pavadinimas pakeistas į Vl. Kuzmos. Pagal 1970 m. surašinėjimo duomenis Gardine rodomi gudai, lenkai ir rusai, lietuviai neminimi (L.E. XXX.VII, psl. 178). Kur pasidėjo lietuviai?...

Kaip jau buvo minėta, Gardino apylinkių kaimai buvo lietuviški. Prasidėjus urbanizacijos procesui, kaimų gyventojai, ypač jaunimas, keles į miestus. Reikia manyti tas pat vyko ir Gardino apylinkėse. Po perėjo karo Gardino gyventojų skaičius padidėjo daugiau nei trigubai. Kokiū būdu gyventojus surašant nerasta lietuvių? Žinant „didžiojo brolio“ tautinę politiką, galime prieliekti, kad „broliškose respublikose“ yra nesaugu arba negalima būti lietuviu. Ypač lietuvių negalima būti Rytų Lietuvoje, kuri atiteko Gudijai. Gudų pretenzijos yra didelės.

Santykiuose su gūdaš mes turime tai atsiminti, taip pat saviesiems turime priminti. Mūsų plotai yra per maži, kad mes galėtume lengvai atsizadėti Lydos, Ašmenos, Gardino, Seinų ar Suvalkų. Nereikia tų žemių uždengti tylos ir nesidomėjimo šydu. Nesidomėjimas veda į užmiršimą, o užmiršimas į atsizadėjimą.

KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ IDEOLOGIJOS KILMĖ LIETUVOJE

Paskaita, skaityta L. K. Mokslo Akademijoje

INŽ. ANTANAS RUDIS

Atidarydamas šią sesiją, noriu išryškinti turtingą lietuvių praeities palikimo istoriją. Nesu buvęs Lietuvoje, bet įvairiomis progomis domėjau si Lietuvos istorija ir išievojus gyvenimu. Šia proga bandysiu nurodyti Lietuvos valstybės sukurtas vertybes žmogaus teisių srityje, kurias laikau būtina paskleisti amerikiečių tarpe.

Reikia pažymėti, kad ankstyvieji Lietuvos demokratiniai žmogaus teisių pagrindai buvo įtvirtinti jau prieš 450 metų valstybės teisėje — Lietuvos Statutuose. Tie senieji demokratiniai pagrindai buvo išskleisti Nepriklausomos Lietuvos pirmojoje ir vėlesnės konstitucijose ir sudaro reikšmingą praeities paveldėjimo žydingų gėlių bukieta.

Paradoksalu, kartu reikšminga, kad paskutiniuoju Europoje senovinės religijos šalis, — Lietuva, — vėliausiai priėmusi krikščionybę, yra vienintelė šalis Europoje, kuri paliko šešioliktojo amžiaus krikščioniškos etninės vertybėmis pagrįstą rašytinę teisę. Tai 1529-ty, 1566-ty ir 1588-ty Lietuvos Statutai. Tai išsamūs teisiniai, kurių 1529-ty metų parengime buvo 243 straipsniai; 1566-ty — 368 straipsniai ir 1588-ty — 488 straipsniai.

Statutai buvo parengti Lietuvoje. Pirmasis Statutas parengtas sostinėje Vilniuje, valstybės kancelerijoje. Tuomet jai vadovavo Albertas Goštautas.

Gyvenimas penkioliktame, o ypač šešioliktame amžiuje pradėjo sparčiai vystytis neseniai galutinai įvestos krikščionybės įtakoje. Įsistiprinus krikščionybę, Lietuvai plačiau atsidarė durys į Vakarus. Krašte pradėjo plisti vėlyvųjų Viduramžių ir Renesanso kultūra. Viena iš labai svarbių Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos funkcijų buvo laiduoti teisingumą daugiatautėje valstybėje. Geriau apsaugoti teisėtumą ir teisingumą Lietuvos teisė buvo sukodifikuota ir suvienodinta visoje didžiuole valstybėje. Maža to, Lietuvos teisė buvo toliau tobulinama ir kuriama dar keletą dešimtmečių, kas ir surašyta antrojeje (1566-ty metų) ir trečiojoje Statuto (1588 metų) redakcijose.

Statutą parengti įtakojo daugybė Lietuvos valstybinio ir visuomeninio gyvenimo faktorių bei jos įtakingų ir talentingų žmonių. Bet Statutas formaliai skelbiamas karaliaus ir Didžiojo kunigaikščio vardu. Perfrazuojant 1529 metų Statuto įvadą pabrėžtina, kad valdovas apdovanoja krikščioniškais įstatymais visus kilminguosius ir pareigūnus, visą visuomenę ir valdinius. Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos žemių čiabuvių gyventojus, kokio luomo ir kilmės jie bebūtų. Valdovas, asmeniškai prisiekdamas Šventąja Evangelija, įsipareigoja tų įstatymų laikytis ir juos saugoti, kartu palikdamas galiojančiomis visas anksčiau šviesaus atminimo karalių ir didžiųjų kunigaikščių suteiktas bažnytinės ir pasaulietinės privilegijas.

Čia būtų ne į temą analizuoti atskirus Statuto skyrius, juo labiau paragrafus. Pasitenkinsime paminėdami tik bendruosius to meto visuomenės teisinius humanizacijos principus: Statutas įvedė naujoviškas tam laikui žmogaus, kiekvieno valstybės gyventojų, teises ir pareigas, pagrįstas

tiesa ir teisingumu. Melagingas įskundimas Statute sutramdytas. Už vagystes — griežiausias, net mirties bausmės. Už tėvo ar motinos nužudymą, taip pat brolio ar sesers nužudymą — mirties bausmė. Už moters išprievartavimą — mirties bausmė. Statute plačiai yra aptartos moterų teisės. Jų teisės surašytos gana archajiškai ir išeinant iš krašto gynimo tikslų. Pavyzdžiui, bevaikai našlei Statutas numato tik trečdajį mirusio vyro turto. Didžioji turto dalis atitenka giminėms, kad šie atliktų prievolės valdovui. Nors merginoms laisvo pasirinkimo galimybė šeimos partnerystei yra apribota, bet vis dėlto Statutas draudžia našles ir merginas, nesant jų sutikimo, prievarta ištekinti, išleisti už vyro.

Turint mintyje tai, kas anksčiau pasakyta, ir žinant, kad Statutas — jo trys redakcijos — galiojo 311 metų, galima teigti, jog jis šeimose, visuomenėje ir Lietuvos valstybėje įteisino krikščioniškas gyvenimo normas. Tai buvo pirmoji, gana ankstyva ir sėkminga krikščioniško demokratijos banga.

Antrą kartą Lietuvoje krikščioniškosios etikos vertybės ypač ryškiai išsiskleidė devynioliktojo amžiaus viduryje. Tai Europinės revoliucijos ir Karlo Markso veiklos metai. Betgi rusų pavergtoje Lietuvoje tuo metu isikilo ryški ir įtakinga krikščioniška asmenybė — vyskupas Motiejus Valančius. Karlas Marksas čia buvo tik nulinio vietoje, lyginant su šiuo atkakliu ir išmintingu žemaičiu.

Per klaidą Rusijos carui pasiūlius, popiežius Pijus IX 1849 metų rugsėjo 26 dieną Žemaičių vyskupui paskyrė Motiejų Valančių, kilusį iš paprastų žemdirbių luomo. Caras Mikalojus I nedelsdamas 1850 metų sausio 4 dieną paskyrimą patvirtino. Netrukus, 1850 metų vasario 24 dieną, Valančius Petrapilyje buvo konsekruotas vyskupu, o jau tų pačių metų balandžio 9 dieną Varniuose įvyko vyskupo įvedimo pareigoms iškilmės.

(Bus daugiau)

ŠVENTAS NERIMO SUSIKAUPIMAS

Lietuvos vyskupai šiais 1986 sąmoningo tikėjimo metai ragina pagilinti sąvąsias tikėjimo žinias, mokyti Kristaus Evangelijos šviesoje žvelgti į save ir pasaulį, į savo gyvenimo uždavinius.

Šio raginimo paskatintos Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys Putname sukviė 1986 m. sausio 25 dieną apylinkės lietuvius pasvarstyti kelius, kaip našiau šį vyskupų raginimą atlikti.

Dienos programa buvo pilna ir turtinga. Kalbėjo prel. V. Balčiūnas — Lietuvos krikščionys, dr. Č. Masaitis — sąmoningo tikėjimo metai, kun. R. Krasauskas — ark. J. Matulaitis — jo įnašas į mūsų Bažnyčią. Šv. Mišų metu kun. V. Cukuras pamokslą skyrė išryškinti šv. Kazimiero ir ark. J. Matulaičio paralelei. Pabrėžė gaivalinga jungti šiu dviejų asmenų tarpe.

Programos lapelyje, kurs buvo dalinamas dalyviams, skaitome: „Sąmoningas tikėjimas yra mūsų ryšys su Dievu, kuriame kartu su Dangaus dovanotu tikėjimu jungiasi ir mūsų asmeninė patirtis, mąstymas ir gyvenimo prasmės suvokimas“.

Prel. V. Balčiūnas kalbėjo apie Lietuvos krikštą, remdamasis išsamia prof. P. Rabikausko studija. Kas Lietuvių krikšto domėjosi, spaudoje galėjo užtikti prieštaraujančių pasisakymų dėl krikšto datos. P. Rabikausko studija raiškiai ir nuosekliai išaiškina, kad Mindaugo laikų įvykių raida turi panašumų į istorijos vystymąsi kaimyninėse šalyse, bet religijos srityje yra didelių skirtumų. Jei Lenkijoje ir Rusijoje kartą valdovų įdiegtas Kristaus tikėjimo dainas, jiems patiems apsikrikštijus, be perstojo sklėdėsi, apimdamas visą kraštą, tai to negalima pasakyti apie Lietuvą. Mindaugo įpėdiniai nelaike savę krikščionimis, vengė net krikštijti. Lenkai dar XIV a. dejuoja, kad juos užpuldinėja „lietuviai, katalikų tikėjimo priešai“, o 100 metų vėliau, pop. Inocentas VI lietuvius pavadina „krikščioniško vardo priešais“. Jei popiežius būtų laikęs lietuvių tautą pakrikštyta, nebūtų taip išsireikšęs.

Būtinai išsiaiškinti krikšto sąvoka. Krikšto tikrovė yra dvasinė tikrovė. Dievo suteiktas malonės ženklas. Žmogus turi laisvai ją priimti. Buvo tikėtasi, kad prie Mindaugo prisijungus visa tauta, bet taip nebuvo. Dar 130 metų visų Europos tautų akys Lietuva tebuvo pagoniška.

Prof. P. Rabikauskas kelia klausimą, ar tie priekaištai dėl 600 metų jubilėjaus nebus alergiškas jautrumas minčiai, kad Lietuva esanti pakrikštyta iš Lenkijos malonės. Ir čia mūsų istorikas ramiai ir nuosekliai paneigia tą „malonę“ ir įrodo, kad Lietuvos krikšto reikalas buvo pribrendęs dar prieš Jogailos su Jadvyga vedybas, kad Jogaila pats pravėdė 1387 metų krikštą, talkinant Vytautui, kad Lietuvoje egzistavo salos ir židiniai, kuriuose krikščionys buvo gyvas. Neatsivėžė Jogaila iš Lenkijos nei žymių lenkų didikų, nei aukštųjų dvasininkų. Jadvyga Lietuvos krikštijme ir vėlesniais jo vyksme nedalyvavo. Pagal Jogailos norą, Lietuvos krikščionys turėjo būti lietuvių reikalas.

Prel. V. Balčiūni perdavus P. Rabikausko mintis, ses. Ignė pabrėžė, kad, minint sąmoningo tikėjimo metus, mūsų tikslas nėra ginčas, kaip buvom pakrikštyti, bet kaip turime gyventi, kad įrodytume turį tą Dievo malonę. Ses. Ignė klausė, kaip mes sąmonėjam savo tikėjime, ko trokštam, ko ieškom.

Paminėjo neseniai įvykusį Toronte Priskelimo parapijoje seminarą, kur šimtas pasauliečių tikinčiųjų įsijungė į pokalbį. Tai nuostabus pavyzdys. Esame žemės piligrimai, keliaujam į Viešpatį. Esam pašaukti. Nešam atsakomybę už krikštą sau ir savo kaimynui.

Dr. Č. Masaitis labai taikliai šią temą vystė ir kalbėjo toliau: „...tik sujungę savo mintį, patirtį ir viltį su tikėjime atrastu Dievo meilės aidu, galime keliauti per gyvenimo džiaugsmą ir per skausmo šešėlius nepaklydę beprasmiškumo dykumoje. Lietuvių tauta turėjo ryžto ir drąsos vykdyti Kristaus tikėjimo uždėdamą pareigą — įmūryti Dievo karalystės soste skirtą plytą“. Priminė, kad Lietuva nuolat gaivinama dvasios milžinų. Minėjo Kražių tikinčiųsiuos, kazokų mušamus ir žudomus, Sibiro maldaknygės autorės ir kitus praecites ir dabarties kankinius už tikėjimą. Padaręs išvadą, kad lietuvių krikščionys ir tikėjimas lietuvių sąmoningai buvo ir yra išgyvenamas, pabrėžė, kad „tikėjimo sąmoningumo negalime atjungti nuo tautinio charakterio. Tai ryškiai rodo mūsų tikėjimo vaidmuo dabar ir carų rusinimo laikotarpyje. Tautinio paveldėjimo reikšmės tikėjimo sąmoningumui turėtume neužmiršti ir Amerikoje... Apleisdami savo kalbą, tradicijas, istoriją, nesukursime sąmoningo tikėjimo“.

Tą mintį — savos kalbos mokinėjimą, jos išsaugojimą, naudojimą ir svarbą — keliais atvejais pabrėžia ir ark. J. Matulaitis. Jis teigia, kad „kunigas privalo tikėjimą skelbti gimtąja kalba, nes kalba yra mūsų kraujas. Išleisk kraują iš kūno ir mūsų egzistencija baigsis“.

Kun. R. Krasauskas kalbėjo tema: Jurgis Matulaitis — jo įnašas į mūsų Bažnyčią. Savo žodžio pradžioje prelegentas suminėjo tris knygas apie ark. Jurgį Matulaitį ir ragino jas įsigyti, jas perskaityti. Paties ark. J. Matulaičio dienoraštis, kun. Stasio Ylos ir A. Kučo monografijos apie būsimą palaimintą. Ragino pažinti tą didį vyrą, veržlų, dinamiską, o kartu — ramų. Dėkojo už kiekvieną krikščionį, už kiekvieną tą dieną atvažiuojantį. Dvasiniai herojai, kurių šaknys jauga giliai į tautą, klesti, nežūrint laiko ir aplinkybių, per žmones, per mus, kurie esame Dievo irankiai, kuriais Dievas naudojasi. Pats ark. J. Matulaitis buvo nuostabus irankis Dievo rankose.

Šventas nerimas ir skatinio dideliems darbams — atnaujinti visur Kristaus dvasia. Jis nori „Visur Kristų nešti“. Tobulintis ir kitus tobulinti. Paėmęs estafetinę ugnį iš beveik paskutinio marijono vienuolio nešė į ateitį laimejamą. Ark. J. Matulaičio sėjamai sėklai Dievas davė nuostabų augimą. Vienuolynai kūrėsi, plėtėsi, stiprėjo. Tada paskyrė jį vyskupu. Nenorėjo, bet pasidavė. „Ka gi — jei Lietuvai reikia mano aukos — sutinku“. Į darbą metėsi visom savo jėgom. Pervaro. Išseko. „Duok Dieve, kad sudėčiau kaip žvakę ant altoriaus nuo darbo kaitros Tau ir Tavo Bažnyčiai“. Ir sudėgė. Užgeso per anksti.

„Šventas nerimas tegu užkrečia mus, kalbėjo kun. R. Krasauskas, ir baigė klausimu, Kokia žvakutė esu aš? Kokia žvakutė esi tu?“.

Po paskaitos sekė susikaupimas koplyčioje, pasiruošimas išpažinčiai, susitaikymo sakramentas. Šv. Mišias koncelebravo kun. V. Cukuras, prel. V. Balčiūnas, kun. R. Krasauskas, kun. A. Petraitis,

kun. J. Krivickas, kun. J. Ruokis. Kun. V. Cukuras savo pamokslė pravėdė įdomią paralelę tarp šv. Kazimiero ir ark. J. Matulaičio.

Jis kalbėjo, kad du asmenys mūsų krikščioniškoje istorijoje tarsi sukristalizuoja ir įreminą šią 600 metų istoriją — tai šv. Kazimieras ir Dievo tarnas ark. Jurgis Matulaitis. Šv. Kazimieras — nuostabi lietuvių tautos krikščioniškoji gelė, pražydo vos 70 m. po jo senelio Jogailos ir Vytauto pastangomis pirmųjų krikščioniškos sėklų pabėrimo našioje dirvoje prie Baltijos. Simboliškai šv. Kazimieras mums idealus atsakymas ir Gerosios Naujienos įsiklausymą ir jo atsakymas TAIP ir pakvietimą eiti Jėzaus pramintu keliu.

Garbingasis Dievo tarnas ark. J. Matulaitis išskyla kaip naujas sąmoningo kančioje užgūdintos ir aiškiaregės krikščioniškos tautos simbolis. Šis Lietuvos sūnus, kuris taip mylėjo savo gimtąjį kraštą ir savo tautiečius, Dievo buvo skirtas jau nuo pat jaunystės spindėti tokia Aukščiausio įkvėpta šviesa, kad jis, tarsi kupina ir garuojanti taurė, veržėsi į krantus ir liejosi, paliesdama ir palaimą nešdama toli už Lietuvos ribų. Jis mums ir šiandien gali būti ir idealas ir gyvas paskatinimas, kaip reikia būti sąmoningo tikėjimo žmogumi. Šis raginimas pirmoje vietoje akcentuoja stiprų intelektualinį elementą mūsų religiniame gyvenime: suprasti įsigilinti ir praplėsti religinių tiesų žinojimą.

Ark. J. Matulaitis, kuriam visos sritys buvo lengvai prieinamos, susikoncentravo pirmo eilėn prie religinio atgimimo puoselėjimo. Štai ištrauka iš jo dienoraščio: „Ypatingas šiandien uždavinys...įtraukti didesnius žmonių būrius ir platesnę visuomenę į aktyvesnį darbą tikėjimui ir Bažnyčiai ginti ir praplatingi, supulいたinti apatalavimo darbus, kad taip, kaip dabar geri katalikai rūpinasi galestinomis įstaigomis, taip rūpintis tikėjimo gyvimu ir praplatingumu... Be nuolatinės maldos, nuolatinio dvasios kėlimo prie Dievo veiklame gyvenime neilgai išsiesime... Visa katalikų Bažnyčia turi mums rūpėti ir visa žmonija... Stenkimės pažinti savo gadynę, suprasti ir atjausti savo laikų žmones su jų norais, troškimais, siekimais ir tikslais...“.

Kaip šv. Kazimieras Vilniuje Marijai, taip ark. Matulaitis prabyla tiesiog kūdikiška malda: „Duok Dieve, kad aš savę visiškai išsivadėjęs, kaskart labiau Tavje ir Tavo šventoje valioje paskeščiau. Jaučiu gerai, kad tik tada žmogus tikrą Dievo sūnų laisvę įsigyti, kada, išsineręs iš savimeilės kailio, apsisiauti Kristaus dvasios ir malonės rūbu, kada pradėdi ieiti, įsigilinti ir Viešpatį Dievą... kaip tada pasidaro protas aiškus, laisva dvasia, širdis plati ir atvira. Tada iš tikro pradėdi jausti, kad visi žmonės yra broliai, o žmonija — viena šeima... ir pradėdi savo širdim visus apglodti, visus prie širdies priglausti... Įmanytum net visą kraują iki paskutinio lašelio atiduoti, kad tik visus juos prie Dievo atvestum, su Bažnyčia su Kristumi suvienytum“.

Štai kaip, tarsi nuostabiu lanku, pradžioje dar silpnutis jaunos širdies — mūsų šventojo karaliačio — sugiedotas himnas Marijai per 500 metų sustiprėjęs ir įgijęs nuostabios ir brandžios harmonijos formą, gyvai mums tebėra girdimas mūsų būsimojai palaimintojai žodžiuose. Tai mus drąsina, užtikrina, kad krikščioniškoji giesmė Atpirkėjų Kristui yra gyva ir mums primena, kad mūsų visų pareiga yra aiški — pasinaudojus visomis šio laiko teikiamomis

Dr. Marius Laniauskas su dukrele Vaiva pakeliui į Dainavos jaunimo stovyklos direktorių tarybos ir valdybos posėdį Southfielde, Mich. Nuotr. Gr. Kriaučiūnienės

DARBINGA NUOTAIKA DAINAVOS TARYBOJE

Sausio 26 dieną į Southfield prie Detroito rinkosi Dainavos taryba bei valdyba savo žeminiam posėdžiui. Per pugą iš Chicagos atskubėjo tarybos pirmininkas dr. Vytenis Damašis ir Bronius Polikaitis. Speigo lydimi prisistatė ir Clevelando atstovai — dr. Marius Laniauskas su žmona Egle bei keturiais mažamečiais vaikūčiais. Visi kiti posėdžio dalyviai buvo ir Michigano: Albinas Grigaitis iš Dainavos pašonės, Gražina ir Romualdas Kriaučiūnai iš Lansingo. Likusieji jau „vietiniai“: Janina Udrienė, Steponas Smalinskas, Linas Mikulionis, Birutė Publienė, administratorius Vacys Lehis, kun. Alfonsas Babonas. Pirmą kartą posėdyje dalyvavo naujoti Lietuvių Katalikų moterų sąjungos atstovė Valentina Bulotienė, vietoje buvusios Cecilijos Balsienės. Posėdis vyko darnia ir darbininga nuotaika ir tužtruko vos dvi valandas. Nėra klausimų, kad posėdžiavę yra daugiau nusiteikę apčiuoptamam darbui, o ne besiaikiam posėdžiavimui.

Vasaros stovyklų sezonas prasidės birželio 22 dieną. Numatoma apie dešimties savaitių stovyklavimo kalendorius, kuris netrukus bus paskelbtas „Drauge“. Del laiko ir sąlygų tarinamasi su moksleiviais, jaunaisiais, sendraugiais atėitininkais, frontininkais, skautais akademikais, mokytojais, tautinių šokių institutu, lietuvių kilmės jaunimo bei kitoms grupėms. Smagu, kad paklausą stovyklavietei yra didelė, nes stovykla tinka ir patinka įvairioms suinteresuotoms grupėms. Tas, aišku, administracijai sudaro suprantamą komplikacijų, bandant visus sutalpinti.

Su džiaugsmu sutiktas pranešimas, kad dr. Mindaugas ir dr. Austė Vygantai Dainavai ir vėl paaukojo 1,000 dol. Dr. Austė Vygantienė taip pat yra energinga ir sumani Dainavos rėmėjų komiteto Chicagoje pirmininkė. Padėka jiems. Skatinantis pavyzdys kitiems. Tarybos išdininkas Steponas Smalinskas savo pranešime pastebėjo, kad be Clevelando ir Chicagos rėmėjų komitetų sutelktų lėšų stovyklavimui, sąmoningai asmeniškai ir visa širdimi giedoti padėkos giesmę taip, kad visas pasaulis išgirstų.

Pasibaigus iškilmingoms šv. Mišioms, baigėsi ir sąmoningo tikėjimo metų susikaupimo diena. Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolėnų jų sodyboje. Tai viena iš dažnai pasitaikančių seselių suruoštų maldos dienų ir progų tikintiesiems augti, stiprėti ir ryžtis šviesti kitiems.

Danutė Augienė

CLASSIFIED GUIDE

NUOMOJAMA — FOR RENT

Miegamas kambarys nuomojamas Marquette Parke. Susidomėję skambinkit 776-4513.

Įnuomojamas 5 kamb. butas, 3 miegamieji. Reikalaujamas užstatas. Nuomotojas pats apmoka elektrą, šilumą ir vandenį. 47th ir Mozart apylinkėje Chicagoje. Skambinkit tel.: 925-8157.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas Ivaizių atstumų Tel. 376-1882 ar 376-5996

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured. Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Paliukite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2900

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street Tel. — GA 4-8654

Sūilome įsigyti

Česlovo Grincevičiaus VIDUDIENIO VARPAI pasakojimų ir pasakų knyga.

Apie šią knygą daugelio romanų ir novelių laureatas Jurgis Gliuda „Laiskuose lietuviams“ tarp kitko rašo: „Dešimt rinktinės pasakojimų rodo įvairias epochas, turi būties skonių pasakos žanrą... Autorius yra intensyviausiojo išpažinio žmogus — toks gi tarsi gero beletristo darbo metodas... Plonoji (120 puslapių) Vidudienio varpų rinktinė yra drūta ir aptekusi pasakojimo menu“.

Knygą išleido Lietuviškos knygos klubas, Kaina su persiuntimu 7 dol.

Rašyti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

P.S. Illinois gyventojai dar pridėda 48 ct. valstijos takų.

Apsimoka skelbtis dien. „DRAUGE“, nes jis plačiausiai skatamos lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra vieniems priimanoms.

REAL ESTATE

Missouri Opportunity. 652 Acres. Stock/7 grain farm. 30 miles south of St. Louis, in Jefferson County. 1 miles frontage on Big River. Financing available. \$325,000. For appt. call: (314) 944-3357; or (314) 438-4081.

TWIN LAKES WISCONSIN Restaurant/Lounge with Owner's apt. seats 100 people, license included. Seller Motivated. Call Val at Century 21 Hodges Realty 414-877-2103 or 414-877-2764.

Free-Standing Commercial bldg. 9,300 Sq. Ft. on 3/4 acre in Seattle-Tacoma area. Busy location. Office, mortuary, school, church, etc. Appraised at \$600,000, asking \$550,000. Owner (206) 874-5428.

RIMAS L. STANKUS REALTOR-ASSOCIATE 284-1900

Norintieji pirkti ar parduoti namus per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

M. A. SIMKUS INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC 4259 S. Maplewood 254-7450 Taip pat darbai Vertiniai, Giminių iškvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

NORINT PARDUOTI AR PIRKTI, apdrausti ar išnuomoti savo nuosavybę, prašau kreiptis į mms. mes patarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose.

BUDRAIČIO Nuosavybės parduotuvė 6600 S. Pulaski Rd. Tel. 767-0600

BELL-BACE R.E. J. BACEVIČIUS Namų pardavimai —

valdymai — nuomavimai Income Tax — draudimai 6529 S. Kedzie 778-2233

KAS YRA KAS

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37 TOMAS - PAPILDYMAI

689 psl. Kieti viršeliai.

Biografinės žinios apie lietuvių išsvijus kultūrininkus ir visuomenininkus.

Naujieji lietuvių talentai.

Naujai sukurtos organizacijos ir institucijos išsvijoje ir okupuotoje Lietuvoje.

Nauji lietuviški leidiniai.

Ok. Lietuvos naujieji rezidentai-disidentai.

Nauji atradimai.

Pastarosios mirtys.

Būtina kiekvienai lietuvių išsvio bibliotekai.

Kaina 37.25 dol. su persiuntimu.

Illinois gyventojai pridėda 2.80 valstijos mokesčiam.

Gaujamas Drauge 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 U.S.A.

PRIEŠABORTINĖS DEMONSTRACIJOS WASHINGTONE

BRONIUS VAŠKAITIS

1973 m. sausio 22 JAV Vyriausiam teismui legalizavus abortus, prasidėjo negimusių įvairaus amžiaus kūdikių masinės skerdybės. Pagal statistinius duomenis jų pastaruoju metu šiame krašte kiekvienais metais nužudoma apie 1,5 milijono. Nežinia, kokiais kriterijais vadovaudamasis teismas priėjo prie išvados, kad motinos įsčiose esantis kūdikis iki tam tarpo amžiaus nėra žmogus. Taigi, jei nori, be jokio kaltės pajautimo gali jį nužudyti. Keista filosofija. Vadinas, peržengus amžiaus nustatytą teismo ribą, pasidarius viena ar dviem savaitėms senesnis, jis jau tampa žmogumi ir jo gyvybę apsaugoma įstatymais.

Šių laikų negimęs kūdikis yra państwo padėtyje kaip kadaise buvo juodas šio krašto vergas. 1857 m. Aukščiausias Amerikos teismas apie vergą tekalbėjo: „Nors jis turi širdį ir smegenis, galbūt, biologiškai jis yra žmogus, tačiau jis neturi žmogiškų teisių, kol nėra išlaisvintas iš vergijos. Jei jį galvojate, kad vergija yra blogas dalykas, niekas jūsų neverčia turėti vergų. Bet savo įsitikinimų neprimeskite kitiems“. Analogiškai, jei jums nepatinka nedarykite abortų. Tačiau netrukdykite tiems, kurie jus daro.

Vyko ilga, kartais audringa kova, kol kitokios rasės žmogui leista lygintis su savo baltuoju broliu ir seserim. Yra ir dabar asmenų, kurie siejosi, kad tie bejėgiai tvarinėliai, motinoms, daugiausia jaunoms, dėl vieno ar kito nemalonumo norint nusikratyti, nebūtų atiduodami nužudymui, kad daugelio manymu gėdingas aukščiausio teismo sprendimas būtų panaikintas, kad negimę kūdikiai turėtų tokia pat apsaugą, kaip ir tie, kurie dziaugiasi šiuo gyvenimu.

Aišku, kad ir ši kova bus ilga, sunki, reikalaujanti daug pasiaukojimo bei ryžto, nes palaidam gyvenimui vis plečiantis, galbūt yra daugiau tokių, kuriems Vyriausio teismo nuosprendis patinka, jį gins iki paskutiniųjų. Juo labiau, kad ir visame pasaulyje smarkiai plečiasi abortai.

Jau trylikti metai iš eilės kiekvieno sausio dvidešimt antrą dieną ar šalčiams spiginant, sniegui drimbant ar lietuvi žliaugiant, Washingtone įvyksta priešabortinės demonstracijos, angliškai vadinamos March for Life. Jų tikslas — užkirsti kelią abortams.

Šiais metais atsidūrus 11 val. vietovė, vadinamoji Ellipse, esančioje netoli Baltųjų rūmų, apie kalbėtojų platformą jau būriavosi nemaža minia. Laikui slenkant ji vis didėjo. Apie 12 val. pasidarė neaprepiama akimis. Policijos apsaugai vis dar pasiekė mažiausia 37 tūkstančius. Žmonės įvairiomis priemonėmis sugužėjo iš visos Amerikos. Vėliau sužinota, kad vien iš St. Louis, Kansas, atvyko piligrimai 25 autobusais. Jie keliavo 36 val. Oro atžvilgiu šie metai buvo laimingiausi: saulė, temperatūra pakilo iki 70 laipsnių. Amžiaus atžvilgiu žmonės įvairūs: jauni, pagyvenę, vaikai, kūdikiai vežimeliuose. Lyginant šią demonstraciją su prieš devynis metus įvykusia, kurioje taip pat teko dalyvauti, buvo aišku, kad daugumą sudaro jaunimas. Anksčiau vyravo pagyvenę. Tai geras ženklas, nes abortai daugiausia jaunos ir liečia.

Plevėsavo įvairios vėliavos, daugybė visokių dydžių su įrašais plokštėse. Štai keli jų: „Abortai Amerikos numeris pirmas priešas“, „Dieve, išgirs mano verksmą“, „Ir tu kadaise buvai negimęs“, „Amerika, grįžk prie Dievo“, „Auschwitz, Dachau, dabar abortų kameros“, „Amerika, Amerika, kada raudosi dėl nužudytų kūdikių“ ir t.t. Kažkaip giliausia širdin ismi-go įrašas: „Mama, prašau, nežudyk mane“. Tai tarsi nekaltas kūdikio graudus maldavimas, kad motina jo pasigailėtų. Kai kurie nešiojo prie lazdelių pritvirtintas kūdikių imitacijas, paženklintas raudonu kryžium. Savotiška staigmena, iššaukusi plačius žmonių šypsnius, buvo pilnoj uniformoj Kalėdų senio pasirodymas su užrašu: „Išduysite vaikus — nebeturėsiu darbo“.

Lygiai 12 val. programos vedėjos išpėjimu nutyla muzi-

ka, giesmės ir bet koks užsūsys. Garsiakalbyje, telefonu sujungtame su Baltaisiais rūmais, pasigirsta prez. R. Reagano balsas. Jį minia sutinka entuziastingais plojimais. Padėkojęs savo ir žmogaus vardu už tą rytą jiems demonstracijų rengėjų įteiktas raudonas rožės (jomis tą rytą buvo apdovanoti ir visi kongresmanai), pacitavo motinos Teresės Jungtinių Tautų sesijoj prieš abortus nukreiptus žodžius. Pažadėjo kovos žygyje prieš abortus būti drauge ir pridėjo, jog jo vyriausybė rūpinasi, kad Vyriausias teismas pakeistų savo ankstesnį sprendimą. Senatorius Jesse Helms (R - NC), energingai veikiantis, kad mokesčių mokėtojų pinigai nebūtų paskirti abortų reikalams, apgailestavo dėl žudomų mažųjų broliukų bei sesučių ir pareiškė, kad tai yra didelė gėda visam kraui. Jį ugniuo žodžiu sekė kongresmanas Jack F. Kemp (R-NY), didelis negimusių kūdikių teisių gynėjas. Kitų kalbėtojų žodžiai buvo trumpi, entuziastingi, įtikinantys. Vienas apgailestavo abortinių kamerų bombardavimą.

Programai išsisėmus, minia pradėjo lieti į Pennsylvania Ave. Vėl giesmės, skandavimai. Pražygiuojame pro Baltuosius rūmus, Vyriausio teismo pastatą, pasiekiami kapitolij. Čia ir buvo March for Life pabaiga. Kai kurie grupavosi būreliais ir ėjo pas savo senatorius bei Atstovų rūmų narius. Apie porą tuzinų priešabortinių organizacijų vadų nužygiavo pas prezidentą. Vieniems dėkojo už pagalbą priešabortiniuose reikaluose, kitus barė, kodėl jie balsuoja už pinigų paskyrimą organizacijoms, propaguojančioms abortus, pvz. Planned Parenthood. Prezidento prašė, kad padėtų išlaisvinti ilgom bausmėm, įkalinus už klinikų bombardavimą. (Vieno bausmė siekia 42 m). Pažadas iš prezidento gautas. Tai pirmas prezidentas, parodąs nuostabų palankumą negimusių kūdikių reikalams. Jis ir pernai demonstracijų metu tarė paguodos žodį.

March for Life buvo didingas, 37,000 žmonių balsas galingas. Minioje jutosi didelės ryžtas sunkią kovą vesti iki pergalės. Kas liečia abortus — jokių kompromisų. Kiekvieno kūdikio gyvybė, nežiūrint, kokiojo pdėtyje būtų motina, turi būti gerbiama. Jei jis yra pageidaujamas, tegu atiduoda adoptacijai. Yra apšiai ir svetimus vaikus mylinčių šeimų.

Lygiai 12 val. programos vedėjos išpėjimu nutyla muzi-

Mylimam vyrui ir tėvui

A.†A. LEONUI MATVEKUI

mirus, jo žmoną, nenuilstančią „Gabijos“ tunto talkininkę STASĖ MATVEKIENĘ, dukras — mūsų mielas seses — tunto adjutantę ALMĄ, buv. tuntininkę RITĄ KASPUTIENĘ, sūnų RIMĄ, gimines ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime netekusios nuolatinio mūsų darbų remėjo.

„Gabijos“ tunto sesės ir vadija

Koncertas buvo surengtas JAV Lietuvių Bendruomenės St. Petersburgo apylinkės 1985 m. gruodžio 18 d. St. Petersburgo Lietuvių klubo saleje. Solistė koncertą pradėjo penkiais kitataučių kompozitorių religiniais kūriniais: Paris Angelikus — C. Franck, Šventa Naktis — A. Adam, Gesu Banbro — P.A. Yon, Ave Maria — Fr. Schubert ir The Lord's Prayer — A. Malote.

Antruoju išėjimu solistė padainavo keturias lietuvių kompozitorių dainas: Dainos, Muzika ir Gėlės — (žodžiai P. Lemberto) O. Metrikienės, Mano Meilė (žodžiai D. Mitkienės) — Br. Budriūno, Jaunystė (žodž. J. Aisčio) — G. Gudauskienės ir Jūratės arija iš operos „Jūratė ir Kastytis“ — K.V. Banaicio.

Po pertraukos vėl keturias lietuvių kompozitorių dainas: Diemėdžiū žydėjus (žodž. S. Nėries) — J. Gruodžio, Jūra ir nerimas (žodž. E. Matuzevičiaus) — J. Karoso, Rygą prie šaltinio (žodž. J. Degutytes) ir Nevėluokit (žodž. E. Matuzevičiaus) — abi J. Karoso. Ir pabaigai: Arija iš operos „Romeo ir Julia“ — Ch. Gounod ir arija iš operos „Lucia di Lammermoor“ — G. Donizetti.

Jau gerokas laiko galas praslinko nuo paskutinio solistės Ginos Čapkauskienės koncerto St. Petersburge, todėl ir jos prieškalėdinės programos paklausti gausiai suplaukė publikos.

Pirmoje dalyje dainuoti dalykai padvelkė religine rimitimi ir tuo priminė artėjančias Kalėdas. Toliau sekė aštuonios įvairaus turinio ir nuotaukių lietuvių kompozitorių dainos. Jas solistė padainavo, puikiai interpretuodama, išryškindama kiekvienos dainos skirtingą mintį bei charakterį. Galiusiai išklusėme dvi operų arijas. Jose solistė skraidė jai vienai priklausančiais koloratūriniais pasażais, žavėdama klausytojus tobula koloratūrine technika ir švarutele intonacija. Solistė fortepijonu meistriškai palydėjo Margaret Douglas. Klausytojams džiugaujant, solistė buvo iškviesta porai bisų. Padainavo ariją iš operos „Pulko Duktė“ — G. Donizetti ir „Lakštingalos Giesmė“ — V. Kuprevičiaus. Dėkingi rengėjai įteikė solistei puikią gėlių puokštę.

Petras Armonas

Sol. Gina Čapkauskienė St. Petersburg, Fla., per koncertą. Nuotr. Br. Ginčiausko

Mūsų kolonijose Melrose Park, IL

Melrose Parko ir apylinkės Lietuvių Bendruomenės metinis susirinkimas įvyko šių metų sausio 19 d. Atidaręs susirinkimą, pirm. J. Cernius paprašė susikaupimo minute prisiminti peritais metais mirusius narius Titą Briškaitį ir Raimundą Mišauską.

Toliau — valdybos pranešimai iš 1985 m. veiklos. Pranešti rinkimai į tarybą. Pirmininkas su dviem atstovais dalyvavo Vidurio Vakarų apygardos suvažiavime ir valdybos rinkimuose. Taip pat dalyvavo apylinkių pirmininkų susirinkime, pranešė apie ten svarstytą ir numatytą ateities veiklą. Aukos skirtos „Draugui“, Vasario 16-tos gimnazijai, Balfui, Lietuvių teisėms ginti fondui ir Laisvės statulos New Yorke atnaujinimui. Suroštas kartu su Lietuvių klubu Vasario 16 dienos minėjimas, o lapkričio mėn. tradiciniai — metiniai pietūs, kurių pelnas naudojamas visoms aukoms. Pirmininkas padėjo visoms ponoms, kurios prisidėjo darbu ir aukomis.

Dabar valdybą sudaro pirm. J. Cernius, vicepirm. O. Rakauskienė, sekretorė R. Barauskaitė ir išd. J. Rugešis. Revizijos komisija — O. Junkerienė, V. Šuopys ir A. Garbaliuskas.

Šio susirinkimo proga valdyba pakvietė knygos „Ten ekrane sužibus“ autorių Raimundą Lapą pristatyti savo knygą. Nors autorius šioj kolonijoj gimęs, augetis ir lituanistinę mokyklą baigęs, su savo knyga aplankęs 13 kolonijų, bet čia visuomenė dar nebuvo supažindinta su jo knyga. Pirmininko pakviestas, trumpai apibūdino knygos turinį. Autorius nori parodyti, kiek Amerikoj gyvenę lietuviai domėjosi kino menu.

Po knygos pristatymo Lapas parodė 35 min. trukusį brolių Motūzų susuktą filmą iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo. Filmas darytas 1938 m., švenčiant 20 metų nepriklausomo gyvenimo. Filmas visus giliai sujaudino, nes pro akis prabėgo daugumai primirsti vaizdai. Pirmininkas padėkojęs R. Lapui, paragino visus įsigyti naująją knygą, į kurią autorius čia pat pasirašysias ir pakvietė pasivažinti kavute.

VASARIO 16-TOS DIENOS MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 68 metų sukakties minėjimą ruošia Melrose Parke veikiančios organizacijos. Minėjimas bus vasario 15 d., šeštadienį, 6 val. vakaro Eagles Hall, 147 N. Broadway. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas jaunosios kartos atstovas, knygos „Ten ekrane sužibus“ autorius Raimundas Lapas. Programą atliks „Dainuojančios žemaitės“. Dainuoja Bronė Stravinskienė, Danutė Varanekienė ir Aldona Underienė. Muzikinis vadovas Kazys Skaisgirys. Aukos bus renkamos Lietuvos laisvinimo reikalams ir skiriamos pagal aukotojo pageidavimą: Lietuviai Bendruomenėi, Vilkiui ar Altui.

Rengėjai maloniai kviečia visus Melrose Parko ir apylinkės lietuvius minėjime dalyvauti. Bus ir vaišės.

E. Č.

A.†A. JUOZAS LUKAS

LUKOSEVIČIUS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Staigiai mirė 1986 m. vasario 8 d., 1:20 val. ryto, sulaukęs 82 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskrityje. Amerikojė išgyveno 37 m. Pasiliko dideliame nuliūdime 2 dukterys: Danutė Krygerienė ir Gražina Traškienė, žentas Leonas, 7 vaikaičiai: Povilas, Audrius, žmona Maria Therese, Algis ir Danutė Krygeriai, Rūta, Vilija ir Dalia Traškaitės, provaikaičiai: Julija ir Stephen Krygeriai. Kanadoje švogeri Tomas Žilys ir žmona Anele ir jų dukros Nijolė ir Aldona. Lietuvoje sesuo Marija Blinkėvičienė ir dukra Janė ir kiti gimines. Priklausė Sv. Vardo draugijai, Balfui ir Panevėžiečių klubui. Kūnas pašarvotas Petkus Marquette koplyčioje.

Laidotuvės antradienį, vasario 11 d. Iš koplyčios 9:00 val. ryto atlydėtas į Svč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuliūdę dukterys.

Laid. direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A. Josephine Yurevich

(Pagal pirmą vyrą Petrauskienė)

Gyveno Chicagoje. Mirė 1986 m. vasario 9 d., 9:50 val. vak. Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje, Silalės parapijoje, tubenu kaime.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 sūnūs: Alex Pratt, marti Estelle, Walter Petrauskis, marti Akvilina, 7 vaikaičiai: Richard Pratt, žmona Jan, Geraldine Loverde, vyras Robert, Lorraine Grisko, vyras Lawrence, Paula Petrauskis, Charles Petrauskis, žmona Susan, Steven Petrauskis, žmona Diane ir James Petrauskis; 14 provaikaičių ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Priklausė Chicago's lietuvių piliečių klubui.

Kūnas pašarvotas Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st. trečiadienį, vasario 12 d. nuo 2:00 val. vak.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, vasario 13 d. Iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėta į Svč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnūs ir jų šeimos.

Laid. direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS — BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

POPIEŽIUS SMERKIA TERORIZMĄ

Jonas Paulius II Vatikane priėmė diplomatų atstovus ir ta proga pasakė kalbą už taiką ir pasmerkė terorizmą.

Popiežius suminėjo visus pasaulio konfliktus, kurie ardo taiką, ir tikisi, kad Jungtinių Tautų paskelbti Taikos metai nebūtų vien teoretinės diskusijos ir šūktai, bet būtų garantuojama tikra taika. Jis pasakė: „Visos tautos gali savo dalį užtikrinti tik tada, kada visi kartu ieškoms taikos, kuri turi tapti universali vertybė. „Po 1945 metų pasaulyje yra buvę 130 vietinių konfliktų ir žuvo bei buvo sužeista 30 milijonų žmonių. Jei karas vieną ar kitą žmonių grupės dalį užpuola, tai sužeidžia kartu visus, kurie negali likti abejingi savo broliu žmogžudystei“. Tą pasakė apie popiežius, skaičiuodamas pasaulio konfliktus.

Libane taikos derybos teatneša respektą ir visų teisių užtikrinimą visiems, o karas tarp Irako ir Irano ir baisi Afganistano padėtis teranda kelią teisingai taikai.

Pietų Afrikos apartheidas, pamini popiežius, yra smurtas. Reikia dialogo, o

Kambodijos tautai rasti išeitį, kuri garantuotų tikrą nepriklausomybę. Etiopijos drama kyla iš sausros, bado ir kartu su karu sukelia tautų kraustymąsi.

Centrinėje Amerikoje, pabrėžė popiežius, dialogas dar nėra pradėtas, kuris privestų prie tikros demokratijos, o svetimų kraštų įsimašymas bei vietinės žudynės yra labai apgailestaujamos.

Taip pat popiežius kalbėjo apie problemas, vis grasinančias pasaulio taikai, nedarbą trečiojo pasaulio skolas ir žmogaus teises. „Blogiausias dalykas yra žmogų užpulti jo orume, jo pagrindinėse teisėse, jo politiniame įsitikinime, jo sąžinės laisvėje ir jo religijoj“ pareiškė Šventasis Tėvas.

Gera kalbos dalis buvo skirta ypatingai aktualiai problemai — terorizmui, tiek vietiniam, tiek tarptautiniam, barbariškam elgesiui ir nusikaltimui prieš žmoniškumą. Ypač kada tam tikros grupės ar valstybės terorizmą globoja.

Lietuviai Floridoje St. Petersburg, Fla.

PRIEŠKALĖDINIS
GINOS ČAPKAUSKIENĖS
KONCERTAS

Solistei patariant, koncerto aprašymą nesistengiau skubinti, nes, jos manymu, spauda švenčių laikotarpyje bus užversta Kalėdų ir Naujų Metų sveikinimais bei nuotai-komis. Aš vis dar muzikiniai prie tu nuotaukių paryškinimui prisidėdamas, dargi turėdamas viešnią iš Lietuvos, prie rašymo prisėsti neturėjau laiko.

Šiuo atveju koncertui senokai nuskambėjus, tenka naudotis tik prisiminimais. Kadangi solistės Ginos Čapkauskienės dainavime „griekų“ beveik nepasitaiko, tai ir apie senokai nuskambėjusį jos koncertą rašyti nesunku.

Bažnyčia, baigė popiežius, turi ne vien blogi pasmerkti, bet kartu būti globėja, auklėti sąžinę ir padėti įgauti balsą vargšams ir prispaustiems.

T

APYLINKIUS

x Vysk. Vincentas Brizgys aukos šv. Mišias ir pasakys pamokslą šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke vasario 16 d., sekmadienį, 10:30 val. ryto. Minėjimo akademija bus Marijos aukšt. mokyklos salėje 2 val. p.p. Dalyvaus ir pagrindinę kalbą pasakys gen. konsulas Vytautas Čekanauskas iš Los Angeles, gen. konsulas Vaclovas Kleiza ir kt. Taip pat bus meninė dalis, kurią atliks choras, vadovaujamas Rasos Šoliūnaitės-Poskočimienės, ir tautinių šokių ansamblis „Grandis“, vadovaujamas Irenos Smiļiauskienės. Minėjimą rengia Chicago Lietuvos Taryba.

x Lietuvos Tautinė sąjunga rūpinasi laidotuviomis a.a. Aloyzo Jančio, mirusio St. Petersburg, Fla. Jis buvo ilgametis Liet. Tautinės sąjungos ir Korp. Neo-Lithuania narys. Jo pelenai su urna atvežti į Chicago ir trečiadienį, vasario 12 d., 1 val. p.p. kun. J. Borevičius, SJ, Jėzuitų koplyčioje atliks šv. Mišias, o po to bus pelenų urna palaidota Liet. Tautinių kapinių administracijos pastate. Tautinė sąjunga kviečia visus narius dalyvauti pamaldose ir laidotuviuose.

x Antanas Miselis, gyvenąs Marquette Parko apylinkėje, yra sunkiai susirgęs kraujo išsiliejimu ir paguldytas šv. Kryžiaus ligoninėje. Žmonos, vaikų, gydytojų ir giminių nuolat lankomas, bet sveikata yra tuo tarpu kritiška.

x Dr. Ramūnas Kireilis, klarnetistas, trečios kartos Amerikos lietuvis, labai domisi lietuvių liaudies muzika ir instrumentais. Dr. R. Kireilis pirmą kartą Chicagoje koncertuos kovo 9 d. Margučio rengiamame koncerte Jaunimo centre. Visi kviečiami atsilankyti.

x Kun. A. Petraitis, Putnam, Ct., kun. Jonas Ruokis, Matulaitis Home, Putnam, Ct., kun. A. Račkauskas, Sunny Hills, Fla., pratešdami „Draugo“ prenumeratorai, atsiantių po 15 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x Vincas Urbonas, Chicago, Ill., pedagogas, mūsų bendradarbis, lankėsi „Drauge“, pasirinko įvairių leidinių už didesnę kainą ir dar įteikė 10 dol. auką. Labai ačiū.

x Vytautas Gečas, Cicero, Ill., lankėsi „Drauge“, pasirinko įvairių leidinių, pratešė „Draugo“ prenumeratorai ir dar pridėjo 27 dol. jo paramai. Vyt. Gečas skelbiame garbės prenumeratorium, o už mielą auką tariame nuoširdų ačiū.

x IRA – Individuali pensijos sąskaita dirbantiems! KASA – Lietuvių Federacinė Kredito Unija praneša, kad iki š.m. balandžio mėn. 15 d. galima įnešti pinigų į IRA sąskaitą už 1985 metus. IRA sertifikatai KASOJE moka iki 9.75% – metinis prieaugis 10.11%, arba pasinaudokite KASOS patogiu IRA PASSBOOK ACCOUNT. Į šią sąskaitą galite įnešti pinigų mažesniais sumomis per visus metus. Pildant federalinių mokesčių formas, neužmirškite, kad įnešti į IRA sąskaitą pinigų galite nusirašyti nuo metinių pajamų. Jei neturite IRA sąskaitos, paskaminkite ir pasiteiraukite KASOJE telefon: 737-2110. Kasos įstaiga atdara kasdien nuo 10 iki 6, šeštadieniais nuo 9 iki 2.

x Edward J. Schumanas, Lyons miesto asesorius, išsi-rūpino miesto proklamaciją Vasario 16-tosios minėjimo proga ir šeštadienį, vasario 15 d., laikys atvirą miesto įstai-gą (Open House) nuo 11 val. ryto iki 2 val. p.p., 53 So. La Grange Rd., La Grange, Ill. Proklamacija ir atvira miesto valdžios būstinė yra Lietuvos Nepriklausomybės sukakčiai pagerbti. Taip pat proklamaciją paskelbė Village of Indian Head Park, kurio prezidentas yra A. B. Kirščūnas.

x Lietuvos Vyčių suaugusių jaunųjų 13 kuopos šv. Kazimiero minėjimas bus kovo 9 d. šv. Mišiomis Nekalto Prasidėjimo par. bažnyčioje 10 val. ryto. Po to bus užkandžiai. Bus atžymėti Mišių metu ketvirto laipsnio vyčiai, o per užkandžius – trečio laipsnio. Iš anksto reikia susisiekti su kuopos pirmininku John Strolia tel. 687-1430.

x LB Cicero apylinkės rengiamas Vasario 16-osios minėjimas bus ateinantį sekmadienį, vasario 16 d., parapijos salėje tuoj po 10:30 val. iškilmingų pamaldų šv. Antano bažnyčioje. Minėjimo pagrindinis kalbėtojas bus Pilypas Narutis. Meninę dalį atliks solistė Laima Stepatienė, akompanuojant muzikai Nijolei Kupštaitei. Visi kviečiami dalyvauti.

x Kaziku mugė Jaunimo centre Chicago skautai ir skautės ruošia kovo 2 d. Mugės atidarymą praves „Kernavės“ skaučių tuntas. Mugė atidaryti pakviesta skautininkė Juzė Daužvardienė.

x Lituanistikos katedra praneša, jog vis dar ieškomi studentai darbui Balzeko lietuvių kultūros muziejui Pulaski gatvėje. Pagedaujami gerai angliškai bei lietuviškai mokantys dailės, dailės istorijos, socialinių mokslų ar lituanistikos studentai. Kreiptis į prof. Violetą Kelertienę tel. 996-5465 ar 996-4412 arba užsukant į jos raštinę, 1220 University Hall.

x JAV LB Socialinių reikalų taryba kviečia visus paragauti užgavėnių blynų šiandien, antradienį, tarp 11 val. ryto ir 2 val. popiet seklyčioje.

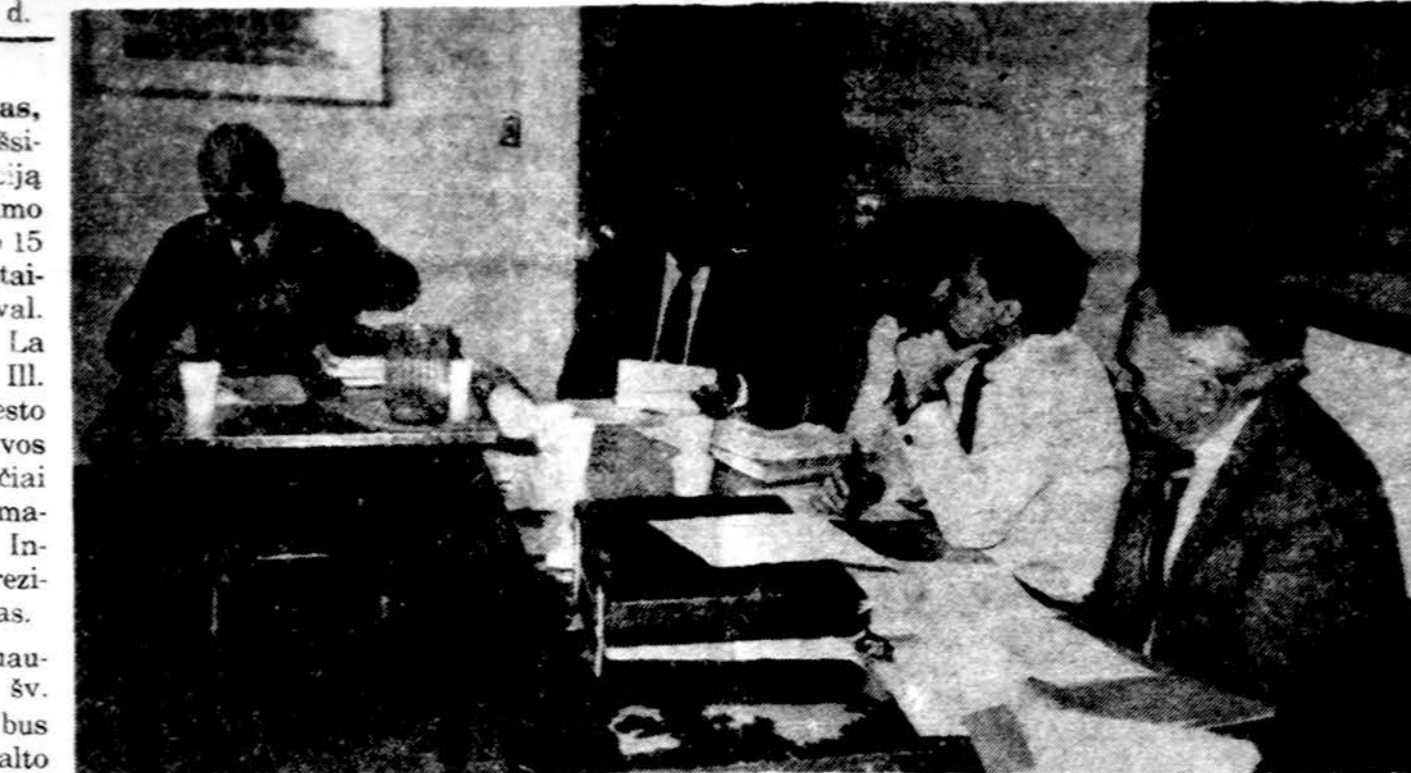
x Kazimieras Bačas-kas, Woodhaven, N.Y., mūsų rėmėjas, atsuntė 7 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių, pratešė „Draugo“ prenumeratorai ir dar pridėjo 25 dol. savos spaudos paramai. K. Bačauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką tariame nuoširdų ačiū.

x S. Bacevičienė, Los Angeles, Cal., per mūsų bendradarbi Joną Čingą atsuntė 30 dol. auką už gerą „Draugo“ informaciją. Labai dėkojame.

x Atsiuntė po 10 dol. aukų: akt. Vitalis Žukauskas, Antanina Puškorius, B. Svilienė, Neris Šimkus, L. Reivydas, S. Paškauskas, A. Sandargas, A. ir A. Kulniai, L. Šmulkstys, R. J. Bagdonas, Algirdas Mačiulaitis, Nina Norus, P. Juodikis, I. Vaškas, Kazys Ulevičius, Joseph Lukas, Birutė Šležas, Kazimieras Jakstas, F. Masaitis, Magdalena Oberjart, Antonia Janyš, Niola Ward-Čereikas, J. Gerčiuskienė, K. Daulys, V. Dubauskas, B. Kožica, Eug. Likanderis. Aukos yra už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x Nepamiršamas grožis, graikų sukurtas marmure, saulės išburtas Adrijos pakrantėje ir graikų salose. Į šią nepamirštamą kelionę lėktuvu, laivu ir autobusu kviečia Travel Advisers, Inc., 1515 N. Harlem Ave., Ste. 110, Oak Park, IL 60302. Telef. 312-524-2244. Kelionės vadovas – kun. dr. K. Trimakas.

(sk.)

Dalis Dainavos jaunimo stovyklos tarybos ir vadybos posėdžio dalyvių sausio 26 d. Southfield, Mich. Iš kairės: dr. Vytenis De nušis, tarybos pirm., Vacys Lehis, administr., Birutė Bubiienė, Linas Mikulionis ir Steponas Smalinskas, išd. in.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

AGR. A. ŠANTARO AMŽIAUS SUKAKTIS

Vasario 8 d. į „Dainos“ restoraną Marquette Parke susirinko gražus būrys agr. Antano Šantaro ir jo šeimos artimųjų atšvesti kaip tik tą dieną sueinančios 75-rių metų amžiaus sukakties. O A. Šantaras nėra eilinis lietuvių visuomenėje. Jis nuolat tai vienoje, tai kitoje organizacijoje dirbęs ir dar dirba, kaip jo buvęs viršininkas atliekant praktiką agr. St. Vaiciūs yra pasakęs, geras samarietis nuo jaunystės iki dabar.

Minėjimo pobūvį pravedė Jonas Stonkus, nupasakodamas sukaktuvininko biografiją. A. Šantaras gimęs 1911 m. vasario 8 d. Plaštakos km., Balminkų visc., Ukmergės apskrityje, gausioje šeimoje, kurios tikis buvo apsuptys trimis ezerais. Mokėsi Ukmergės gimnazijoje, o ją baigęs įstojo į Dotnuvos Žemės ūkio akademiją. Aspirantu atliekęs karinę pareigą Karo mokykloje ir gavęs jaun. leitenanto laipsnį, baigė akademiją, praktiką atliko Dotnuvos akademijos ūkyje ir paskiau Klaipėdos krašte. Dirbo Marijampolėje, bet jo rajonas pienukystės tikrinime apėmė Vilkaviškio ir Šakių apskr. Vėliau buvo paskirtas į Kėdainius, iš kurių 1944 m. nuo antrą kartą užėinančių bolševikų su šeima pasitraukė

x Prof. dr. Leonardas Šimutis, Evergreen Park, Ill., kun. A. Petraitis, Putnam, Ct., Pranciškonai, Brooklyn, N.Y., Antanas Bajerčius, Dearborn Hts., Mich., Viktoras Stanuilis, Downers Grove, Ill., Pranas Mačernis, Chicago, Ill., visi atsuntė po 15 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame už mielas aukas.

x Marija Macevičienė, Chicago, Ill., atsuntė 15 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių, palinkėjo visiems brangaus turto-sveikatos ir visapusiškos sėkmės darbe visiems „Draugo“ bendradarbiams. Nuoširdus ačiū už mielą auką ir linkėjimus.

x Vacys ir adv. Laima Garbonkai, Burr Ridge, Ill., Jonas Zubavičius, Sunny Hills, Fla., Frank Neniš, Union Pier, Mich., Regina Balutis, Zuzana Brenčius, Stasė Vaišvilienė, Bronius Baras, Elma Pušneraitienė, Chicago, Richard Kuchinskas, Los Angeles, Calif., Viktorija Mackevičiūtė, New Haven, Ct., Jonas Strijauskas, St. Petersburg, Fla., Petras Narkevičius, Somerville, Mass., Petras Putrius, Livonia, Mich., Antanas Musteikis, Detroit, Mich., Algis Valiūšaitis, St. Petersburg Beach, Fla., pratešė „Draugo“ prenumeratorai ir kiekvienas pridėjo po 17 dol. aukų už kalėdines korteles ar kalendorių. Labai dėkojame.

į Vokietiją. Bavarijoje dirbo pienukėje, paskui buvo Rosenheime stovyklos komendantas, kol, brolio kviečiamas, išvyko į Argentiną. Pramokęs kalbą ir ten įsitaisė pienukėje. 1948 m. atvyko į JAV ir dirbo analistu vaisių sulčių fabrike iki pensijos ir dar pensijoje būdamas.

Visuomeniniam darbe reikišėsi ne tik akademijoje, Vokietijoje ir Argentinoje, bet taip pat ir JAV-bėse, dirbdamas Lietuvių Bendruomenėje, daugiausiai Lietuvių Fonde ir agronomų sąjungos valdyboje. Be to, rašė į laikraščius – Argentinijoje į „Laika“ politines apžvalgas (kurį laiką buvo net redaktorius), Amerikoje – „Drauge“ ir kt.

Vėdė zarasiškę Nataliją Bartasavičiūtę, taip pat agronomę ir susilaukė dukters Dalios, kuri dirba maisto tikrinime. Augina keturis anūkus, kuriuos jis labai myli ir padeda auginti, kai dukterė tarnybos reikalais turi išvykti į Kanadą ar kitus Amerikos miestus.

Puotą malda pradėjo Marjonoje vienuolijos provincinijolas kun. V. Rimšelis. Paskui trumpesniais ar ilgesniais kalbomis sveikino M. Ročkuvienė, Agronomų sąjungos pirm. agr. Salomėja Janulaitienė, prof. Mečys Mackevičius, nes Mackevičių sodyboje agronomai dažnai susirenka, sukaktuvininko buvęs prof. Balys Vitkus ir artimas draugas agron. Stasys Vaiciūs.

Pats sukaktuvininkas A. Šantaras trumpa kalba vi-

siems padėjo už surengtas vaišes, minėjimą ir prisiminimą jaunystės, kuri visomet gražiausiai atsiminama. Taip pat padėjo už žmonai ir dukrai, kad jos prisidėjo prie vaisių surengimo ir jo amžiaus sukakties paminėjimo.

Vaišės buvo geros, praėjo labai šeimyniška ir jaukia nuotaika, nes visi jautėsi tartum vienos šeimos nariai. Visi linkėjo agr. Antanui Šantarui ir toliau būti geru seneliu anūksams, geruoju samariečiu savo draugams ir nemanyti, kad 75-ri metai jau išlaisvina nuo darbo Lietuvai ir savo tautos laisvei.

– P.S.

VASARIO 16-TOSIOS DIENOS MINĖJIMAS BRIDGEPORTE

Šv. Jurgio parapijos Lietuvos komitetas Bridgeporte Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 68-ą sukaktį pradės vasario 16 dieną 8 val. ryto iškilmingomis lietuviškomis šv. Mišiomis šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Procesiavę prie altoriaus bus nešamos simbolinės aukos.

Į minėjimą kviečiami Saulių Vytauto Didžiojo rinktinės atstovai, ateitininkų, skautų ir kitų organizacijų atstovai. Ypač laukiamas jaunimas. Kviečiami Bridgeporte ir kitų apylinkių lietuviai, jų šeimos su draugais amerikiečiais gausiai dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo

Mokslo ir kūrybos simpoziumo Chicagoje menininkai su meno dalies komiteto pirmininke. Iš kairės: komp. Giedra Gudauskienė, komiteto pirmininkė Aldona Grinienė, pianistė Raimonda Apeikytė ir pianistas Manigirdas Motekaitis.

Nuotr. J. Tamulaičio

IŠ ARTI IR TOLI

JAV

– „Washington Times“ dienraštis 1985 m. lapkričio 29 d. išspausdino JBANC (Jungtinio pabaltiečių komiteto Washington) gana ilgą laišką, atsiųstą laikraščio redakcijai apie ukrainiečio Myroslav Medvid šokimą iš laivo į laisvę. Šis laiškas buvo pavadintas: „Outrage at deliberate deception in Sailor's case“. Tame laiške JBANC teigia, kad dauguma JAV-bių piliečių yra įžeisti valstybės departamento apgavyste ir Baltųjų rūmų patikėjimo George Shultz sprendimu, kad jūreivis, šokęs iš Sovietų grūdų laivo Louisianos valstijoje, buvo apklausi-nėtas saugioje ir negrasinančioje aplinkoje. JBANC ragina lietuvių visuomenę daryti spaudimą savo senatoriams, kad jie remtų sen. G. J. Hunphrey rezoliuciją įsteigti specialią komisiją nagrinėti šį Medvido reikalą bei JAV-ųjų pažiūrą, liečiančią sovietinius pabėgėlius.

– JAV LB krašto valdyba išsiuntinėjo apie 10,000 bendruomenės darbų santraukos lankstinukų Vasario 16 d. proga. Kartu yra atkarpa ir vokas aukoms Lietuvos laisvės atstatymo pastangoms paremti. Aukos yra nurašomos nuo pajamų mokesčių I.D.No. 36-3163350.

– A. a. prel. P. Celiešius mirus, pagerbdami savo buvusį kapelioną, San Diego, Calif. lietuviai, vietoj gėlių aukojo 100 dol. Tautos Fondui į L. Laisvės išdą per J. Saulį.

– Irena Kriauciūliene, viešėdama St. Petersburg, Fla., davė išsamų pranešimą ir iliustrav skaidrėmis apie Tolinuosius Rytus, kuriuose ji neseniai buvo. Pranešimą ir skaidrių rodyimą suorganizavo Liet. Tautinės sąjungos St. Petersburg skyrius, o jos pirminkas V. Gruzdis nuoširdžiai už įdomų pranešimą visų vardu padėjo.

– Rasa Razgaitienė, American for Due Process koordinatore, būdama St. Pe-

tersburge, supažindino su adv. Povilo Žumbakio neseniai išleista knyga „Soviet Evidence in North American Courts“. Knygoje įrodoma akivaizdžiai OSI bendradarbiavimas su Sovietų Sąjungos slaptaja policija KGB. Teismuose pristatomi KGB liudijimai ir jie imami kaip tikri. Tai didelis nusikaltimas OSI liberalate deception in Sailor's case“. Tame laiške JBANC teigia, kad dauguma JAV-bių piliečių yra įžeisti valstybės departamento apgavyste ir Baltųjų rūmų patikėjimo George Shultz sprendimu, kad jūreivis, šokęs iš Sovietų grūdų laivo Louisianos valstijoje, buvo apklausi-nėtas saugioje ir negrasinančioje aplinkoje. JBANC ragina lietuvių visuomenę daryti spaudimą savo senatoriams, kad jie remtų sen. G. J. Hunphrey rezoliuciją įsteigti specialią komisiją nagrinėti šį Medvido reikalą bei JAV-ųjų pažiūrą, liečiančią sovietinius pabėgėlius.

– Marge Norvich-Norvaisas susilaukė gausaus pagarsinimo Deerfield Beach, Floridoje, vietiniame laikrašty, kur įdėta jos nuotrauka drauge su tautiniais drabužiais apsirngusia Marija Prunskyte-Coleman. Išspausdinta informacija apie lietuvių Marge Norvich iš jos veiklos, pasiektų laimėjimų, drauge raginant, kad ji būtų išrinkta Deerfield Beach, Floridoje, komisijoniere. Ji yra kilusi iš South Chicago.

ANGLIJOJE

– Dr. Stasys Kuzminskas, gyvenąs Anglijoje, perėjo mėnesio pabaigoje suėję 85-rių metų amžiaus. Ta proga Londono lietuviai surengė jam pagerbimą ir vaišes. Sveikino Didž. Britanijos sąjungos pirm. J. Alkis, Lietuvos atstovas V. Balickas ir kt. Kalbėjo ir pats sukaktuvininkas, prisimindamas savo gyvenimo kelią ir dabartinius sunkumus.

– A.a. Lilija Lugnenė po sunkios ir ilgos ligos mirė perėjęt lapkričio 29 d. Birminghame. Liko likūtidime vyras Vladas, sūnus Jurgis ir sesuo. Velionė būvo 63 metų amžiaus. Palaidota Brandwood End kapinėse.

– Vasario 16-tosios dienos minėjimai Anglijoje bus vasario 15 ir 16 dienomis. Pakviesti iš Vokietijos koncertuoti pianistė dr. Raminta Lampatytė-Kollar, smuiklininkas dr. M. Kollar ir solistė Vilija Mozuraitytė. Jie programą atliks Derby ir Londone.

iškilmingose pamaldose. Per pamaldas bažnyčioje lietuviškai giedos parapijos moterų choras, vadovaujamas muzikų Robbie Martin ir Glenn Perutis. Po pamaldų visi pamaldose dalyvavę kviečiami į šv. Jurgio parapijos salę prie kavos puoduko su pyragėliu pabendrauti, pasidalinti mintimis Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo problemomis, lietuviybės išsiviję ilgesniu išlaikymu ir mūsų kultūrinės, religinės veiklos problemomis.

Apie šventės reikšmę trumpai kalbės šių eilutį autorius. Įėjimas nemokamas.

Vincas Urbonas

JAUKUS MAŽLIETUVIŲ ŠIUPINYS

Užgavėnių šiupinys – sena mažlietuvių tradicija, minima ir Kristijono Donelaičio „Metuose“, maloniam pabendravimui tėvynėje suburdavo šeimas, gimines ir kaimynus. Šį paprotį Mažosios Lietuvos gyventojai puoselėja ir už tėvynės ribų – kur tik susitelkia didesnis būrys tėvynainių, ten atgaivinamas ir šio metinio susibūrimo paprotys. Pokario metais Chicagoje įsikūrę mažlietuvių ypač gausiai rinkdavosi į šį metinį pobūvį, kuris ilgainiui, daugeliui išsikėlus į tolimas apylinkes, dingo iš metinių renginių tarpo. Prieš penkmetį pagyvėjęs Maž. Lietuvos lietuvių draugijos veiklai, Chicagoje tapo atgaivintas ir Užgavėnių šiupinio pobūvis. Šįmetinis, vasario 8 d. surengtas Tautiniuose namuose,

buvo ypač gausus dalyviais – dalyvavo ištisos šeimos, kai kurių (kaip Buntinų) net trejų kartų atstovai.

Svečiams susėdus už gražiai padengtų stalų, vakarą kaimynišku sveikinimu pradėjo rengėjams vadovavęs Maž. Lietuvos lietuvių draugijos pirm. Vincas Žiobrys. Brolius mažlietuvius nuoširdžiai sveikino Vilniaus Krašto lietuvių sąjungos Chicago skyriaus pirm. Petras Noreika ir Cicero jūrų šaulių „Klaipėdos“ kuopos vadovas Juozas Mikulis.

Meninėje vakaro programoje Maž. Lietuvos dukra Aldona Buntinaitė padainavo tris dainas, pianinu palydint Nijolei Kupštaitei. Žemaitis Apolinaras Bagdonas paskaitė savo kūrybos eilėraščių, o seną Rusnės žvejų dainą padeklamavo Vilius Puodžius. Programos pranešėjo pareigas pasigėrėtinai atliko jaunuolis Linas Buntinas.

Vyskupui Ansu Trakiui sukalbėjus maldą, buvo patiekta karšta vakarienė su kvapniu garuojančiu šiupiniu. Jaukioje šeimyniškoje nuotaikoje vaišinosi ir linksminosi mažlietuvių ir jų svečiai, o daugelis iš šoko smagiai grojant Ažuolo Stelmoko orkestrui.

IR

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, I.L 60629
Tel. – 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.